



Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Director: Mircea Itu. Redactor-șef: Mioara Vergu-Iordache

Universitatea *Spiru Haret*, membră a Asociației Internaționale a Universităților (I.A.U.), reprezentată la a treia întrunire a Asociațiilor Universităților, Guadalajara, Mexic

UNIVERSITĂȚILE POT JUCA UN ROL CRUCIAL ÎN REMEDIEREA ECHILIBRULUI ECONOMIC

Prof. univ. dr. Theodor DAMIAN,
director al Centrului ID New York

Între 20-22 aprilie 2009, a avut loc în Guadalajara, Mexic, a treia întrunire globală a Asociațiilor Universităților. La acest eveniment, profesorul universitar doctor Aurelian Gh. Bondrea, rectorul și președintele Universității *Spiru Haret*, și Universitatea *Spiru Haret*, membră a Asociației Internaționale a Universităților, au avut ca reprezentant pe prof. univ. dr. Theodor Damian, directorul Centrului ID New York.

Ideile de forță ale Conferinței, așa cum au fost ele rezumate de către președintele Asociației Internaționale a Universităților, dr. Juan Ramon de la Fuente, sunt:

În noul peisaj global, universitățile trebuie să găsească strategii eficiente pentru a rămâne competitive și relevante, să găsească modele viabile majore pentru funcționare și operativitate maximă.

Competiția implică strategii permanente testate în privința rezultatului, ea este un element principal și necesar pentru îmbunătățirea calității învățământului superior. Un exemplu relevant în acest sens îl constituie universitățile din America Latină unde nu mai mult de 3% dintre instituțiile de învățământ superior pot sta pe picior de egalitate cu cele americane și europene.

Cât privește globalizarea multidimensională contemporană, dr. Juan Ramon de la Fuente consideră că aceasta oferă învățământului superior avantaje, dar și riscuri. Unele dintre riscuri sunt legate de criza economică globală, al cărei epicentru se află în SUA. Cu toate acestea, universitățile pot juca un rol crucial în remedierea echilibrului economic.

Însăși întrunirea asociațiilor ce fac parte din Asociația Internațională a Universităților, din aceste zile, prin preocupările, tematica, mesajul și planul ei de acțiune, este semnificativă pentru criza globală actuală, în sensul realei posibilități de a găsi un model mai bun de funcționare a universităților, adecvat problemelor timpului nostru. Cu alte cuvinte, **câtă vreme universitatea este cea care formează liderii din orice domeniu de activitate într-o societate dată, succesul acelei societăți depinde de succesul sistemului ei de învățământ.** În

acest sens, este necesar ca societatea să dea atenție sporită sistemului universitar, generator de cunoștințe

- Lucrările Conferinței au întrunit reprezentanți din peste 150 de țări, reuniți în 60 de asociații și instituții de educație superioară.
- Tema generală a întâlnirii a fost: **Asociații, Rețele, Alianțe. Realizând emergența peisajului educației superioare globale.**

• Conferința s-a desfășurat în secțiuni plene: **Conștientizând spațiul educației globale superioare.** (Conducătorul sesiunii a fost Manuel J.Fernos, președintele Universității Inter-Americane din Porto Rico (USA), iar vorbitorul a fost Kris Olds, de la Universitatea din Wisconsin-Madison -USA). **Acțiune colectivă globală în educația superioară: Ce, De ce și Cum?** (Conducătorul sesiunii a fost prof. Olive Mugenda, Vice-Cancelar al Universității Kenyatta din Kenya, iar vorbitorul prof. Bonaventure Mve-Ondo, Vice-Rector al Agenției Universitare a Francofoniei (AUF), și dr. Juan Ramon de la Fuente, președintele Asociației Internaționale a Universităților). **Conferința Mondială despre Educația Superioară a UNESCO: Noua dinamică în Educația Superioară, o oportunitate pentru acțiune colectivă globală pentru actori non-guvernamentali în educația superioară?** (Conducătorul sesiunii a fost prof. Pier Ugo Calzolari, rectorul Universității din Bologna, Italia, iar vorbitorul, prof. Georges Haddad, director în Divizia de Educație Superioară, UNESCO.)

Tot în această zi au avut loc două seminarii paralele, unul pe tema cooperării intra și interregionale, și altul pe tema noilor actori în peisajul global, specificul lor, rolul și legăturile lor cu asociațiile universităților.

• În ultima zi a conferinței, a avut loc o sesiune specială intitulată **Educația superioară și sistemul de cercetare în Mexic**, condusă de dr. Jocelyne Gacel-Avila, coordonator general pentru Cooperare și Internaționalizare la Universitatea din Guadalajara, prezentarea fiind făcută de dr. Rafael Lopez Castanares, secretar general executiv al Asociației Naționale a Universităților și Instituțiilor de Educație Superioară din Mexic. De asemenea, s-au desfășurat două sesiuni plene pe următoarele teme: **Diversitate instituțională: avantaj sau amenințare pentru Asociații?** (Conducătorul sesiunii a fost prof. Abdul Razak Dzulkifli, liderul Consiliului vice-cancelarilor Universităților din Malaysia, iar vorbitori au fost Michael Gaebel, de la Asociația Universităților Europene, prof.dr. Rosaura Ruiz Gutierrez, de la Macrouniversitățile Publice din America Latină și Caraibe, și dr. Ignacio Berdugo, de la „Universia America” și de la Divizia Globală a Universităților din Santander.) **Ce am spus? Ce am auzit?** (Conducătorii sesiunii au fost prof. Luis Miguel Romero Fernandez, președinte al Organizației Inter-Americane pentru Educație Superioară, dr. Madeleine Green, vice-președintă a Consiliului American al Educației, și Piyushi Kotecha, președinte executiv al Asociației Universităților Regionale Sud-Africane.)

și abilități, în vederea consolidării și dezvoltării infrastructurilor sale.

Această relație de reciprocitate între societate și universitate trebuie să fie bazată pe o înțelegere clară a faptului că **sistemul educației superioare transcende competițiile prezidențiale pentru guvern, precum și culorile partidelor**

nu permite ca acesta să fie aservit guvernului sau manipulat de el. Această viziune desemnează guvernului o responsabilitate corect înțeleasă, care să elimine orice posibilitate de abuz și manipulare, dar, totodată, desemnează și locul societății civile, al sectorului privat și public în întregul proces. Cu alte cuvinte, totul devine relevant față de tot. În acest context este nevoie și de o alianță fundamentală între sistemul de învățământ și cel de producție, fără însă a se cădea în riscul mercantilizării sistemului educațional.

Revenind la legătura dintre învățământul superior și procesul globalizării, președintele IAU a precizat că instituțiile educaționale trebuie să se implice în dinamica mondială, respectând diversitatea culturală a națiunilor lumii, respect pe care economia globală nu a știut să-l arate.

Trebuie, în egală măsură, să existe un echilibru stabil între internaționalizarea sistemului educației superioare și deznaționalizarea lui. Aceasta înseamnă că implicarea universităților în afacerile educaționale mondiale, dar și la alte niveluri, nu ducă în mod automat la anihilarea valorilor culturilor naționale, ale tradițiilor și, în general, ale elementelor identitare ale acestora.

Dacă au fost menționați câțiva factori de risc aduși de globalizare, trebuie de asemenea menționate și unele avantaje aduse de aceasta, mai ales pentru sistemul de învățământ universitar: mobilitatea studenților, schimbul de profesori, transferul de credite, eliberarea de diplome comune, posibilitatea îmbunătățirii calitative a educației.

Conferința s-a încheiat cu două întrebări fundamentale pentru reflecție și studiu de viitor: „Ce am spus? Ce am auzit?” Și speră ca mesajul general pentru o nouă dinamică în procesul de educație, incluzând aici diversitatea mijloacelor de instrucție, va fi transmis mai departe și auzit de cât mai mulți factori de decizie în problemele educaționale. Universitățile sunt cele care produc cele mai luminate minți ale timpului nostru și că, la rândul lor, acestea trebuie să se reunească pentru a educa întreaga lume a globului care, deși împărțită pe națiuni, rămâne nedespărțită în nevoia de unitate și integrare.

politică. Acest tip de viziune nu exclude totalmente guvernul din sistemul de învățământ, dar nici

CUCERIREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI ȘI CONSECINȚELE SALE (1877-1878)

Prof. univ. dr. Nicolae ISAR

Convenția româno-rusă, semnată la 4/16 aprilie 1877, cum am observat, nu stipula participarea efectivă a armatei române la război, alături de armata rusă, împotriva Turciei și ea nici nu era dorită de autoritățile ruse în faza inițială a ostilităților. Autoritățile politico-militare ruse erau încredințate că trupele ruse vor câștiga singure războiul, fără a oferi trupelor române posibilitatea de a se afirma pe câmpurile de luptă, acestora din urmă, deocamdată, fără o convenție specială de colaborare militară, fiindu-le destinat rolul, limitat, de a contribui la apărarea malului românesc de eventualitatea unei invazii turcești peste Dunăre.

În pofida acestei atitudini a autorităților ruse, colaborarea militară și intervenția trupelor române s-au impus numai în momentul în care ofensiva trupelor ruse la sud de Dunăre a întâmpinat o puternică rezistență, siguranța victoriei fiind grav compromisă. La 8/20 iulie avea loc primul eșec al trupelor ruse asupra Plevnei, urmat peste 10 zile, la 18/30 iulie, de un al doilea, cetatea dovedindu-se imposibil de cucerit cu forțele militare existente. În acest moment a survenit cererea de ajutor urgent din partea marelui duce Nicolae adresată Domnitorului (cunoscuta telegramă din 19/31 iulie 1877, a doua zi după cel de-al doilea eșec de la Plevna: „Turcii, adunând cele mai mari trupe la Plevna, ne zdrobesc. Rog să faci fuziunea,

demonstrațiunea și, dacă se poate, să treci Dunărea cu armata, după cum dorești”.

Deocamdată, chiar fără o convenție militară, se răspunde imediat prin ordinul dat diviziei a IV-a române de trecere a Dunării în vederea cooperării cu trupele ruse. Se creează astfel cadrul necesar pentru desfășurarea tratativelor în vederea încheierii unui acord de cooperare militară între cele două părți: convorbirile dintre Carol I și I.C. Brătianu, pe de o parte, țarul Alexandru al II-lea și marele duce Nicolae, pe de alta, drept rezultat, precizează condițiile participării efective a armatei române la operațiunile militare, alături de trupele ruse, și anume: trupele ruse și române din zona Plevnei sunt plasate sub comanda domnitorului Carol I, secondat de generalul rus Zotov și de generalul român Al Cemati.

Efectivele trupelor române participante la război aveau să numere peste 100.000 de oameni, din care aproape 60.000 constituiau armata operativă, de prima linie, numai la luptele din zona Plevnei, trupele române numărând un efectiv de 38.000 de militari.

La 30 august/11 septembrie 1877, armata română participă la cel de al treilea atac asupra Plevnei, după o luptă sângeroasă, cu grele pierderi, cucerind reduta Grivița I, apoi, peste o săptămână, ducând alte două bătălii sângeroase pentru cucerirea redutei Grivița II, unde trupele turcești opun o rezistență înversurată.

Botetul de sânge al armatei române, în bătălia din ziua de 30 august, a fost impresionant; alături de

binecunoscuți eroi, maiorul Șonțu și căpitanul W. Mărăcineanu, și-au găsit sfârșitul eroic aproape 800 de militari, alți aproape 2.000 fiind răniți.

Asediul Plevnei avea să înceteze, după o rezistență de cinci luni, abia la 28 noiembrie/10 decembrie 1877, când generalul turc Osman-pașa, în semn de capitulare, își predă sabia colonelului român Cercheze (sabiă confiscată apoi de un general rus).

Între timp, până la cucerirea Plevnei, care marca cea mai grea etapă a războiului, anticipând sfârșitul său, trupele române au participat, alături de trupele ruse, la bătălia pentru cucerirea Rahovei (7-9 noiembrie/19-21 noiembrie 1877)

– un alt important punct de rezistență a trupelor turcești –, așa după cum, în etapa următoare cuceririi Plevnei, au avut un rol important în luptele din zona Vidin-Belogradic; la 12/24 ianuarie 1878, trupele române obțineau o strălucită victorie la Smârdan, contribuind apoi, în zilele următoare, la operațiunea de cucerire a Vidinului.



MAUSOLEUL DE LA GRIVIȚA

Vitejia ostașilor români și jertfele armatei române pe câmpurile de bătălie în cadrul acestui război atestau în plan european dreptul poporului român la independență și confirmau temeinic actul anterior, din zilele de 9 și 10 mai 1877, al proclamării independenței depline a statului român.

(Continuare în pag. 2)

Margareta Pogonat UNITER – Premiul pentru întreaga activitate

Nu e ușor să vorbești despre Margareta Pogonat...

Ne-am bucurat – colegii de la Facultatea de Teatrul a Universității *Spiru Haret* – de premiul pe care Uniunea noastră de creație, UNITER, i l-a acordat pentru întreaga carieră.

O carieră de o jumătate de veac pe scenă – la televiziune, în filme – cu premii, cu turnee în toată lumea, cu regizori și parteneri dintre cei mari.

Am remarcat cu satisfacție faptul că în „laudație”, în reverența de admirație pe care doamna Marina Constantinescu a făcut-o la Gala UNITER, a subliniat și faptul că Margareta Pogonat este un profesor remarcabil, al cărui studenți au luat în câteva rânduri premii la Galele Naționale ale Tinerilor actori de la Mangalia.



Felicitări din toată inima, Margareta Pogonat,

Lucia MUREȘAN

Am împărțit cu Margareta Pogonat emoțiile și bucuriile în sute de spectacole, pe scena Teatrului Nottara și în nenumăratele turnee în toată țara, unde eram așteptate de fiecare dată cu flori și multă bucurie. Au fost adesea seri de adevărați sărbători ale echipei de actori, între care Margareta strălucea...

Cu dragoste am așternut aceste gânduri despre colega și prietena mea de o viață! Ne știm de când amândouă eram studenți în Institutul de Teatrul și Cinematografie.

Sunt bucurioasă că de ani buni împărțim emoțiile și truda cu studenții de această dată în Facultatea de Teatrul a Universității *Spiru Haret* – unde ne străduim alături de toți colegii noștri să formăm artiști care să facă cinste scenei românești.

- Cercetarea științifică — la ora bilanțului. Sesiunile științifice ale cadrelor didactice, studenților, masteranzilor, în **pagina a 3-a**
- Societatea Națională *Spiru Haret* pentru Educație Știință și Cultură implicată în descoperirea și promovarea unor autentice talente românești. **Pagina 6**
- În **pagina a 8-a**, citiți un remarcabil interviu acordat de academicianul Florin Constantiniu colaboratorului nostru, conf.univ.dr. Valeriu Râpeanu

Cultul și cultivarea oinei la SPIRU HARET

Prof. univ. dr. Nicolae POSTOLACHE



Ca și veșnicia, oina s-a născut la sat. Acest joc original, practicat din fragedă copilărie de către cei care ne-au apărut cu brațele lor zdravene pământul, ființa națională, obiceiurile și limba, purcede de la același izvor de unde ne-au venit prin veacuri Dorul, Doina, Miorița, Hora, Călușarii și multe alte rădăcini ale Măriei Sale Poporul Român. „Și jocul chiar e martor

c-aveți tulpină veche” - spun versurile lui Martin Opitz, fost profesor la Academia din Alba Iulia în anul 1621/2, un bun cunoscător al poporului român.

În general, cam prin asemenea repere durăm noi în istorie și din ele ne tragem energiile și bucuria de a trăi mereu în același spațiu geografic.

(Continuare în pag. 6)

Ziua Europei



Pagina 3

Puncte de vedere

SENSURILE GLOBALIZĂRII (II)

Ion A. POPESCU, Aurelian A. BONDREA
Mădălina I. CONSTANTINESCU,
Alexandrina I.MERUȚĂ

Legătura dintre postmodernitate și globalizare a constituit sursa și a altor speculații teoretice. Unul dintre cei mai activi susținători ai ideii globalizării s-a dovedit a fi David Harvey (Harvey, 1989, p. 248). Ca și A. Giddens, D. Harvey consideră că legătura dintre postmodernitate și globalizare s-a înfăptuit, din punct de vedere istoric, prin intermediul conceptelor de spațiu și timp. În contextul feudal, spațiul a fost conceput în termenii unei relative autonomii a comunității, ceea ce a creat o oarecare confuzie în drepturile și obligațiile economice, politice și religioase. Formele organizatorice, atâtea câte s-au remarcat, au fost determinate de ritmurile de dezvoltare a comunităților. Spațiul în afara acestora era abia întrezărit. Este adevărat că, în timpul Renașterii, el a fost într-o oarecare măsură reconsiderat, ca

urmare a numeroaselor descoperiri care au pus în evidență limitele spațiale ale planetei noastre. Au început să fie întocmite hărți, cu mult mai obiective decât în trecut (Harvey, 1989, p. 239-259).

Ajunsa aici analiza lui D. Harvey se desparte de cea a lui A. Giddens. În continuare, D. Harvey susține că obiectivizarea și universalizarea conceptelor de spațiu și timp a permis timpului să „anihileze” spațiul. El numește acest proces „compresia timpului și a spațiului”, în cadrul căruia timpul poate fi reorganizat de așa manieră încât să reducă, în bună măsură, constrângerile spațiului și viceversa.

Compresia timpului și a spațiului implică, așadar, scurtarea timpului și „micsorarea” spațiului, mai exact a distanțelor între diferite puncte unde au loc evenimente economice și politice majore. De vreme ce amuzii agenți economici, să spunem din Tokyo, trăiesc aceeași experiență economică simultan cu alți agenți

satelit, al televiziunii, precum și al transporturilor aeriene cu ajutorul cărora mărfurile circulă de sute de ori mai repede decât cu navele maritime. Procesul comprimării timpului și spațiului nu este nici gradual nici continuu. D. Harvey susține că el a fost și va fi presărat cu scurte și intense „izbușniri” în timpul cărora omenirea se schimbă rapid.

Acestea sunt provocate de crizele de supra-accumulare ale sistemului capitalist. Una din aceste crize s-a produs în a doua jumătate a secolului XIX, fiind asociată tocmai mișcării culturale cunoscută în istorie sub numele de modernism. Ea a survenit în urma

economiei din New York, înseamnă că ei se situează efectiv în același spațiu, anihilat, însă, de comprimarea timpului. Afirmațiile lui sunt susținute cu numeroase exemple luate din domeniul telecomunicațiilor prin

colapsului sistemului de credit în anii 1847-1848, rezolvată, mai apoi prin reorganizarea piețelor financiare la scară europeană. Ca urmare a acestei reorganizări, capitalul a început să circule mult

mai rapid, cucerind noi spații prin investițiile făcute în dezvoltarea rețelei de căi ferate, canale, construcția de vase, conducte, iar, mai târziu, în industria constructoare de mașini. Abia atunci Europa a reușit să-și stabilească hegemonia colonială asupra întregii planete. La scurt timp după aceasta, Henry Ford a reorganizat din temelii producția sub forma liniilor de asamblare, în așa fel încât să reducă timpul și costurile, transformând-o în economie de scară. Cele două războaie mondiale care au zguduit secolul XX au marcat și ele noi reorganizări teritoriale, permițând, cu oarecare întârziere, prăbușirea sistemului colonial. Ceea ce ne reține, însă, atenția este tocmai faptul că apariția sistemului global al capitalului financiar n-ar fi fost posibilă fără instaurarea producției de masă (Harvey, 1989, p. 260-283).

(Continuare în pag. 4)



Conf.univ.dr.arh. Adrian MAHU
Facultatea de Arhitectură

Arătam mai înainte că în domeniul Urbanismului nu avem tradiții solide. Anumite reglementări și preocupări urbanistice din trecut nostru nu prea îndepărtat fac ca această afirmație să pară hazardată și contradictorie.

Legea de înființare a unei „Case a lucrărilor orașului București”, din anul 1893, la articolul 2 obliga orașul: „să se doteze înaintea sfârșitului de secol, mai mult decât cu un plan de aliniament al străzilor, cu un plan de sistematizare”.

„Casa lucrărilor orașului București” începea să funcționeze din 1894, iar printre primele măsuri a fost să demoleze, în anul 1900, chioșcurile ridicate ilegal. Planul cadastral al Bucureștilor, ediția 1911, la scara 1:1000, copie inginer Cincinat Sfințescu, uimește și azi prin acuratețea și calitatea execuției. Inginerul Cincinat Sfințescu, numit arhitect șef al capitalei, va finaliza între 1914 și 1919 un plan de sistematizare, stabilit pe baza planului cadastral, ce va fi adoptat în aprilie 1921.

Trebuie subliniat și faptul că, în 1912, se organiza primul concurs de urbanism în București, înainte ca la Paris să se organizeze un concurs similar.

(Continuare în pag. 5)

STUDENȚII ÎNTREABĂ. PROFESORII RĂSPUND

Astăzi, răspunde: de la Facultatea de Finanțe și Bănci

• lector univ.dr. Petre DEACONU

Student: *Activitatea de creditare generează atât credite performante, cât și credite neperformante. În ce condiții apar creditele neperformante?*

Profesor: Datorită gestionării greșite a riscului, creditele neperformante apar atunci când există o întârziere în rambursarea și recuperarea arieratelor, iar achitarea obligațiilor de plată asumate nu sunt asigurate sau sunt asigurate parțial. Creditele problematice sunt cele care, la data analizei, prezintă semnale evidente referitoare la imposibilitatea rambursării viitoare la termenele stabilite, ca urmare a deteriorării activității clientului.

Pentru diminuarea nivelului creditelor neperformante și a impactului acestora asupra profitabilității băncii este necesară o politică de creditare prudentă și eficientă, care să conducă atât la apariția prevenirii acestor credite, cât și la posibilitatea de recuperare a lor.

Totuși, creditele neperformante reprezintă o consecință inevitabilă a activității de creditare. Fiecare credit presupune apariția unor evenimente neprevăzute, ce fac dificilă respectarea de către client a termenilor contractului de creditare.

Unele credite neperformante pot apărea în urma unor erori ale ofițerului de credit. Este posibil ca un ofițer de credit să evalueze în mod necorespunzător caracterul clientului, sau să interpreteze greșit cifrele în cadrul unei analize financiare. Acestea, ca și alte cauze similare care duc la apariția unor credite neperformante, pot și trebuie reduse la minimum.

Un credit neperformant poate surveni chiar și atunci când ofițerul de credit nu comite nicio greșală în vreuna dintre etapele de evaluare a creditului. Niciun ofițer de credit nu poate prevedea o perioadă nefavorabilă dezvoltării recoltelor agricole sau o scădere a valorii pământului care pot fi cauza unui credit agricol neperformant.

Trebuie precizat faptul că procesul creditării este, prin natura sa, imperfect. Analiza creditului poate fi incompletă sau bazată pe date eronate; ofițerul de credit poate ignora adevăratele condiții ale unui debitor, astfel capacitatea debitorului de a rambursa se poate efectiv schimba, după ce creditul a fost acordat. Dacă managementul se concentrează exclusiv pe eliminarea în totalitate a riscurilor, o bancă nu va mai acorda credite, profiturile se vor restrânge și nevoile de creditare ale clienților nu vor fi satisfăcute.

Creditori nu pot elimina complet riscul, astfel pot apărea unele pierderi din credit. Obiectivul unei bănci este de a-și stabili optimul relației risc-venit. În scopul administrării eficiente a activelor și pasivelor, în fiecare bancă funcționează Comitetul de Administrare a Activelor și Pasivelor.

Procedurile de revizuire a creditului identifică momentul când creditul a început să se deterioreze și ajută la instituirea acțiunilor corective. Cele mai multe credite problemă pot fi restructurate printr-o utilizare eficientă a perioadei până la îmbunătățirea condițiilor financiare ale debitorului. Astfel, în analiza creditelor esențialul constă în detectarea situațiilor problemă și modificarea termenilor inițiali, spre a îmbunătăți perspectiva rambursării.

Ofițerul de credit monitorizează constant circumstanțele fiecărui debitor, spre a detecta eventualele probleme ale creditului, înainte ca ele să devină imposibil de corectat. El informează despre calitatea datelor financiare, istoria creditului ca rezumat în fișierul creditului, completarea documentației creditului și valoarea garanțiilor. Dacă există slăbiciuni el poate clasifica împrumutul ca substandard, îndoindu-se să piardere. Atunci banca trebuie să aloc rezerve în diferite procente, proporționale cu creditul acordat, împotriva pierderilor potențiale.

Student: *Cum ar putea fi definite principalele cauze ale apariției creditelor neperformante și cum ar putea fi evitată apariția lor?*

Profesor: Există numeroși factori care ar putea genera apariția unui credit neperformant. Cel mai adesea, apariția unui credit neperformant este, mai degrabă, rezultatul acțiunii conjugate a mai multor factori, decât a unui singur. Mulți dintre acești factori ies din sfera de control a băncii. Un singur factor – greșelile comise de funcționarul bancar – poate fi menținut la un nivel minim, dacă ofițerul de credit a parcurs și executat cu atenție și minuțiozitate fiecare etapă a procesului de creditare.

Evitarea apariției creditelor neperformante începe printr-o evaluare atentă și minuțioasă a cererii de creditare. Orice etapă a procesului de creditare executată necorespunzător, de la un interviu nesatisfăcător până la un proces inadecvat de monitorizare a creditului, poate avea drept rezultat apariția unui credit neperformant.

Unele dintre cele mai frecvente greșeli comise pe parcursul procesului de creditare sunt următoarele:

• Interviu necorespunzător (inadecvat)

Discuțiile preliminare purtate cu clientul se dovedesc a fi necorespunzătoare, atunci când ofițerul de credit, în loc să se azeze pe întrebări la obiect, cu scopul precis de a afla informații despre situația financiară a clientului, preferă o conversație prietenească cu acesta. Un alt neajuns constă în incapacitatea de a pune întrebări semnificative sau de a urmări o anumită linie, atunci când răspunsurile primite sunt greșite sau evchive. Interviu preliminar reprezintă cea mai bună ocazie în care ofițerul de credit poate evalua trăsăturile de caracter ale clientului. Dacă interviul este efectuat într-un mod necorespunzător, poate duce la concluzii greșite în ceea ce privește buna intenție a clientului de a rambursa creditul.

• Analiză financiară necorespunzătoare

Multe dintre creditele neperformante apar atunci când ofițerul de credit nu consideră că analiza financiară este un factor important în luarea deciziei finale, deci de acordare sau respingere a unei cereri de creditare. Nimic nu poate substitui o analiză financiară completă în cadrul procesului de creditare. O analiză financiară necorespunzătoare constă în

interpretarea superficială a bilanțului și contului de profit și pierdere, precum și neverificarea corectitudinii situațiilor financiar-contabile.

• Necunoașterea activității clientului

Problemele apar atunci când ofițerul de credit nu cunoaște activitatea clientului și condițiile în care aceasta se desfășoară. Dacă nu se cunosc aceste lucruri, este dificilă anticiparea necesarului de finanțare în viitor și determinarea celui mai adecvat tip de credit, valoarea acestuia și condițiile de rambursare. Pentru mulți beneficiarii de credite, chiar dacă au o situație financiară bună, este dificil să-și onoreze datoriile dacă scadența acestora nu este în concordanță cu ciclurile fluxului de lichidități.

• Garantarea defectuoasă a creditului

O altă cauză care duce la apariția pierderilor în activitatea de creditare o reprezintă constituirea unor garanții necorespunzătoare pentru creditele acordate. Acceptarea unor garanții care nu au fost corect evaluate în ceea ce privește posesia, valoarea și posibilitatea de realizare, poate pune banca într-o situație lipsită de protecție sau slab protejată în cazul în care clientul nu-și mai poate onora obligațiile.

• Documentație incorectă sau incompletă

Lipsa unei documentații corecte în cadrul contractului de credit, care să prevadă în mod precis, atât obligațiile băncii, cât și ale clientului, poate, de asemenea, conduce la apariția creditelor neperformante.

Multe dintre creditele neperformante pot fi atribuite lipsei de experiență în afaceri pe care o are clientul.

O cauză frecventă a creditelor neperformante o constituie managementul necorespunzător al activității. De exemplu, chiar dacă într-o întreprindere deciziile sunt luate de către o singură persoană, tot se va ajunge într-un punct în care este necesară angajarea unor noi factori de decizie pentru domenii specifice: financiar, marketing și vânzări, întrucât această infuzie de idei și creativitate este necesară pentru desfășurarea unei activități performante – deși câteodată s-ar putea ca numărul managerilor să fie insuficient pentru o activitate eficientă în cadrul companiei. Dar principala cauză în eșecul unei activități, o reprezintă pur și simplu o conducere incompetentă sau nepăsătoare.

Firmele mici adesea au probleme chiar imediat după înființare, datorită capitalizării inadecvate. Proprietarii subestimează costurile afacerii și supravaluează viteza cu care ei pot obține profit. Ei își recunosc problemele, după un timp, atunci când capitalul lor se epuizează și creditorii refuză acordarea de credite adiționale.

Desori, un credit neperformant apare după ce prețul unui produs sau serviciu rezultat al activității unei societăți devine necompetitiv sau produsul are o calitate necorespunzătoare. Creșterea cheltuielilor (materiale sau cu forța de muncă) sau lipsa unor utilaje moderne și nețineri pasului cu cele mai recente tehnici de producție, pot genera pierderi necompetitive sau pot forța compania să scadă nivelul de calitate pentru produsul respectiv.

Creditele neperformante pot apărea și în cazul în care societatea nu desfășoară o activitate de marketing corespunzătoare. O afacere trebuie să aibă un plan bine definit cu privire la reclamă, volumul vânzărilor și modul de distribuire al produselor. Lipsa acestei activități va duce, în mod invariabil, la scăderea volumului vânzărilor și, în consecință, a profitabilității.

O altă cauză pentru apariția creditelor neperformante o constituie incapacitatea de anticipare a conjuncturii de piață și de adaptare la schimbările acesteia.

Un control financiar insuficient reprezintă deseori cauza prăbușirii multor societăți. Ar trebui să funcționeze un sistem de încasare a debitorilor și de evaluare a stocurilor, de asigurare a calității produselor și de control al cheltuielilor. De exemplu, probleme, cum ar fi nivelul excesiv sau insuficient al stocurilor, pot trece neobservate până când ating proporții critice sau creșterea debitorilor poate reprezenta o amenințare asupra capacității societății de rambursare a creditelor.

Incapacitatea beneficiarului de credit de a face față consecințelor unor dezastru naturale, cum ar fi incendii, secete, inundații și furturi, poate determina apariția creditelor neperformante. O inundație care poate distruge cea mai mare parte a recoltei unui producător individual, amenință starea economică nu numai a producătorului, dar și a furnizorului de utilaje agricole, îngrășămintei și forță de muncă angajată pentru recoltare, chiar și a producătorului de produse alimentare, pentru care o diminuare a materiilor prime alimentare poate duce la creșterea costurilor.

Scăderile în activitatea economică pot stăneni capacitatea beneficiarului de credit de a-și onora datoriile. Așa, de pildă, în timpul perioadelor de recesiune, cum este cea pe care o traversăm acum, criza economică și financiară mondială, multe societăți se confruntă cu lipsa de lichidități generată de scăderea vânzărilor, cu creșterea debitorilor determinate de plățile efectuate cu întârziere și cu majorarea costurilor.

O concurență puternică poate pune în dificultate alte societăți, atunci când acestea operează pe aceeași piață. O societate se poate confrunta cu scăderea vânzărilor și va fi obligată să sporească costurile și/sau să reducă marja de profit, atunci când intră în competiție cu alte companii mai puternice, din punct de vedere economic, care au o mai bună cercetare în

domeniul producției, au produse mai noi și mai eficiente, fac o reclamă mai bună sau alocă un buget mai mare pentru reclamă etc.

Student: *Înțeleg că există o multitudine de factori care contribuie la apariția acestor credite neperformante, ceea ce complică depistarea lor. În ce măsură și, practic, cum pot fi identificate creditele neperformante?*

Profesor: Rareori creditele devin neperformante sau generează pierderi peste noapte. Există, aproape întotdeauna, o deteriorare graduală a calității creditului, care este însoțită de numeroase semnale de avertizare generale.

Ofițerul de credit trebuie să primească, în mod regulat, din partea beneficiarului de credit situații financiare asupra activității acestuia. Legat de acestea, există semnale de avertizare asupra problemelor ce pot surveni în viitor: • beneficiarul de credit nu furnizează la termen situațiile financiare (bilanțul, contul de profit și pierderi etc.); • schimbarea contabilului sau a cenzorului.

Avertismente care reies și din analiza bilanțului constau în:

- schimbări semnificative în structura bilanțului;
- deteriorarea lichidității sau a poziției capitalului circulant;
- creșterea rapidă a debitorilor;
- creșterea duratei medii de încasare a creanțelor;
- procent ridicat al creanțelor devenite scadente și neincasate;
- creșterea nivelului pierderilor din credite;
- creșterea accentuată a stocurilor, peste necesitățile de consum sau încetinirea vitezei de rotație a acestora;
- investirea în mijloace fixe, fără o finanțare corespunzătoare;
- un nivel scăzut al raportului dintre capitalul social (propriu) și cel împrumutat;
- creșteri substanțiale ale pasivelor pe termen lung;
- creșterea mare a rezervelor.

Pe de altă parte, și analiza contului de profit și pierderi poate trimite asemenea avertismente vizând: • schimbări semnificative în structura contului de profit și pierderi; • pierderi rezultate din activitatea de exploatare; • creșterea costurilor și micșorarea marjelor de profit; • creșterea vânzărilor și scăderea profiturilor.

Astfel, evoluția nefavorabilă a rezultatelor economice și financiare și, mai mult, rezultate economice și financiare mai slabe decât ale altor firme din același domeniu de activitate sunt semnale certe ale apariției creditelor neperformante.

Student: *Presupun că mai există și alte semnale generale. Care ar fi acestea?*

Profesor: Este vorba despre vânzarea unor active importante care afectează continuitatea procesului economic, despre pierderea încrederei unor clienți tradiționali, despre diferențe mari, în sensul negativ, între prognoze și realizări, despre discrepanțe în informațiile antercedente, precum și despre creșteri abrupte în volumul cererii de credit.

Student: *Cu siguranță că și actul managerial trimite anumite semnale care, dacă ar putea fi luate în calcul ar contribui la evitarea apariției creditelor neperformante. Vă puteți referi la câteva dintre ele?*

Profesor: Într-adevăr, acestea vizează:

- Falimente anterioare.
- Lipsa sau modificarea frecvență a structurii societății.
- Asocieri noi, inclusiv achiziții, activități noi, o nouă zonă geografică sau o linie nouă de producție.
- Compania este fragmentată într-o serie de mici departamente interconectate slab operațional.
- Schimbări în atitudinea față de bancă sau față de ofițerul de credit, în special lipsa de cooperare.
- Răspunsuri nefundamentate la semnalele băncii.
- Schimbarea personalului de conducere, a proprietarilor sau a personalului cheie.
- Lipsa evidentă a unei succesiuni manageriale.
- Raporturi de muncă degradate.
- Probleme cu forța de muncă.
- Incapacitatea de planificare a activității.
- Neînțelegeri în cadrul managementului sau între parteneri.
- Aventurarea în operațiuni noi, incerte.
- Litigii împotriva beneficiarilor de credit.
- Publicitate negativă.

Dar trebuie avut în vedere că există și semnale tehnice și comerciale.

- Acestea apar datorită următoarelor cauze:
- Stăbilitarea unor prețuri nerealizate pentru produse și servicii.
- Dorințe speculative și insistență în realizarea de afaceri riscante.
- Reacții întârziate la restrângerea piețelor sau la condițiile economice nefavorabile.
- Abateri de la disciplina contractuală.
- Pierdere principalelor linii de producție, a drepturilor de distribuție, „franchises” sau a surselor de aprovizionare.
- Pierdere unuia sau mai multora dintre clienții puternici, din punct de vedere financiar.

- Apariția unor concurenți puternici și pierderea unui segment foarte mare de piață.
- Cumpărări speculative de stocuri, care par să nu aibă nicio legătură cu activitatea.

- Utilizarea slabă a capacităților de producție.
- Stagnări nejustificate ale procesului de producție.
- Schimbări nefavorabile în profilul de afaceri.

Tot așa cum există și alte avertismente, cum sunt:

a) Contacte directe cu clientul

Menținerea unui canal de comunicare, deschis în permanență, între bancă și beneficiarul de credit este o practică foarte bună din mai multe puncte de

vedere, în special prin faptul că adună la un loc toate informațiile nonfinanciare care ar putea indica eventuala apariție a unui credit neperformant.

Unele dintre primele semnale de avertizare, cum ar fi slaba înțelegere a utilajelor, deteriorarea stocurilor sau neutilizarea întregului personal angajat, sunt mult mai bine reperate în timpul unei vizite la societatea respectivă.

În timpul unei conversații telefonice, clientul poate face aluzii la anumite dificultăți personale sau financiare care s-ar putea să nu reiasă din bilanș sau din situația contului de profit a clientului.

b) Indicații furnizate de către terți

Tranzacțiile dintre client și terți pot furniza unui ofițer de credit prevăzător, o imagine intuitivă cu privire la apariția unui credit neperformant. De exemplu, ofițerul de credit s-ar putea să observe în tabloul financiar apariția altor creditori sau să primească telefoane de la furnizori care solicită informații despre situația creditelor, cu scopul de a evalua clientul respectiv.

c) Situația contabilă

Pot apărea semne de deteriorare a situației contabile a clientului. Cererile pentru noi împrumuturi sau pentru extinderea celor existente constituie, de asemenea, un indicator evident. Clasificarea clienților debitorului în grupe inferioare poate afecta, într-o mare măsură, bonitatea debitorului.

Student: *Prin ce căi se poate asigura și cum se realizează efectiv soluționarea creditelor neperformante, evaluarea situației create?*

Profesor: Apariția multor credite neperformante poate fi evitată prin identificarea promptă a dificultăților și prin remediarea acestora. Atunci când se confruntă cu apariția unui credit neperformant, ofițerul de credit trebuie să acționeze imediat și cât mai competent.

Cu cât este mai rapidă reacția, cu atât deciziile luate de către ofițerul de credit sunt mai viabile. Pe de altă parte, în cazul în care nu se iau măsuri imediat ce sunt sesizate anumite probleme care indică apariția unui credit neperformant, iar beneficiarul de credit întârzie mai multe luni efectuarea plăților, crește posibilitatea ca acesta să fie în întârziere și față de alți parteneri, cum ar fi creditorii comerciali sau societățile de asigurare.

Ofițerul de credit trebuie să facă o apreciere corectă cu privire la capacitatea sa de a rezolva în mod eficient o astfel de situație. Trebuie avut în vedere posibilitatea solicitării unui alt ofițer de credit cu mai multe cunoștințe și experiență în domeniu.

În acest scop, un rol important îl are evaluarea situației. În vederea recuperării debitorului cu vechime de peste 30 de zile, provenite din credite acordate de către bancă, se va efectua lunar o analiză fundamentată a situației economico-financiară a clienților în cauză, în care se vor urmări, în principal, obiectivele descrise anterior. În urma acestei analize, clientul se va încadra în următoarele trei grupe:

- Cu posibilități reale de recuperare a debitorului în maxim două luni.
- Cu posibilități reale de recuperare a debitorul, dar într-un termen mai îndelungat și cu sprijinul băncii, prin încheierea unui act adițional la convenția inițială, referitor la prelungirea perioadei de rambursare, reevalonarea ratelor restante pentru aceeași perioadă de rambursare, constituirea de garanții suplimentare, majorarea creditului.

Pentru care nu există posibilități de recuperare a debitorului, toate celelalte căi de îmbunătățire a situației economico-financiare a clientului fiind epuizate. În acest caz, se declară starea de incapacitate, prin anunțarea clientului în cauză, banca valorifică bunurile materiale, ce reprezentau garanții constituite la acest credit.

A doua etapă o reprezintă formularea unor aprecieri asupra clientului.

Este imposibil de apreciat caracterul unui client sau alte trăsături personale până când acestuia nu sunt puse la încercare în confruntările cu situații dificile. În astfel de cazuri, ofițerul de credit trebuie să aprecieze clientul în lumina noilor situații. De exemplu, este important dacă clientul recunoaște problemele pe care le are și cooperează cu banca în scopul rezolvării acestora. În cazul în care clientul este necooperant și nu prezintă încredere, o nouă perioadă de încercare pentru redresarea situației s-ar putea dovedi fără rezultate și, în cazul acesta, banca trebuie să procedeze la lichidarea garanțiilor cât mai curând posibil. S-ar putea ca reevalonarea creditului pe o nouă perioadă de timp să fie benefică în cazul în care beneficiarul de credit este o persoană competentă, care, accidental, este victima unor situații nefavorabile, scăpate de sub control.

Analiza documentației constituie un moment obligatoriu în procesul soluționării creditelor neperformante.

Cu acest prilej, ofițerul de credit trebuie să studieze cu atenție toate documentele conexe din dosarul de credit. De exemplu, constatarea că a expirat contractul cu un terț girant contează, dacă se va continua colaborarea cu clientul sau se va căuta o altă variantă.

Evaluarea situației reale a garanțiilor implică o analiză comparativă între disponibilitatea și valoarea garanțiilor reale ale clientului constituite pentru împrumutul pe care l-a primit, efectuată tot de către ofițerul de credit. Dacă se constată că garanțiile au o valoare de vânzare redusă, atunci lichidarea acestora trebuie privită ca o ultimă resursă. Pe de altă parte, dacă valoarea de lichidare a garanțiilor depășește datoria clientului, atunci este de preferat ca banca să solicite rambursarea decât să se angajeze în prelungirea perioadei de plată.

În plus, contul curent al beneficiarului de credit trebuie urmărit și controlat cu atenție chiar din momentul în care creditul este identificat ca fiind neperformant. În cazul în care clientul are și depozite, probabil va fi necesar să se impună controlul asupra contului bancar, în scopul prevenirii retragerilor de sume mari care ar putea periclita posibilitatea băncii de încasare a împrumutului.

Departamentul juridic trebuie să ajute ofițerul de credit la determinarea alternativelor pe care le are în cazul apariției unui credit neperformant. Juristul poate face recomandări sau poate să avertizeze asupra executării anumitor compensații legale, iar un ofițer de credit mai experimentat poate conduce și superviza măsurile necesare.

CUCERIREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI ȘI CONSECINȚELE SALE (1877-1878)

(Urmare din pag. 1)

Cum am menționat deja, au căzut de-a lungul bătăliilor numeroși eroi, jertfa de sânge a armatei române însumând peste 10.000 de morți și răniți. La jertfa de sânge pe câmpurile de luptă se adăugă imensele sacrificii ale populației civile – inclusiv ale românilor din Transilvania și alte provincii românești – care și-au adus contribuția la susținerea materială a războiului, acesta fiind, cu adevărat, așa cum adesea s-a scris, un război al întregului popor român, dând expresie unei națiuni comane.

*

În ciuda contribuției remarcabile a armatei române la victoria finală, alături de trupele ruse, a eroismului ostașilor și ofițerilor români – necunoscut, oficial, inclusiv de autoritățile militare ruse –, poziția conferită României, în cadrul Tratatelor de pace încheiate – la San Stefano și, mai apoi, la Berlin –, a fost extrem de precară, cu mult sub așteptări. Mai mult decât atât, printr-o interpretare abuzivă a textului Convenției româno-ruse din aprilie 1877, și mai ales prin abuzul forței, la capătul acestui război, România a pierdut partea de sud a Basarabiei, teritoriu retrocedat Moldovei prin Tratatul de la Paris din 1856 și acum, în 1877, reincorporat Imperiului rus. Acest act de ane克斯iune s-a realizat, așa-zis, în schimbul revenirii Dobrogei – vechi pământ românesc – în granițele statului român.

A fost impusă o asemenea decizie de către autoritățile ruse mai întâi în cadrul Tratatului de pace de la San Stefano, încheiat la 19 februarie/3 martie 1878, delegatul român trimis aici, colonelul Arion, nefind admis la tratative. S-a impus această decizie, cu consimțământul celorlalți Mari Puteri, și în cadrul Congresului de pace de la Berlin, deschis la 1/13 iunie 1878, aici delegații români, I.C. Brătianu și M. Kogălniceanu, în ședința din 19 iunie/1 iulie, fiind acceptați pentru a-și citi memoriul

conținând protestul față de anunțata decizie, fiind, cum s-a scris, numai „auziți, dar nu și ascultați”.

Textul Tratatului de pace, cu care luau sfârșit lucrările Congresului, semnat de Marile Puteri la 1/13 iulie 1878, odată cu confirmarea acestui rapt teritorial, consemna recunoașterea independenței României, ca și a Serbiei și Muntenegrului, recunoaștere înscrisă și anterior în textul Tratatului de la San-Stefano. Totodată, unele mari puteri, interesate a reduce beneficiile Rusiei și influența sa, circumscrise în Tratatul de la San-Stefano, au reușit să impună în textul Tratatului de la Berlin importante decizii în favoarea lor: Bosnia și Herțegovina au fost date spre administrare Austro-Ungariei, Anglia a anexat insula Cipru, iar principatul autonom al Bulgariei – conceput în Tratatul de la San-Stefano în granițe foarte întinse și plasat sub influența rusă – a fost mult micșorat, din el desprinzându-se provincia Rumelia, plasată sub administrația Turciei, cu un guvernator creștin, numit direct de sultan.

Trebuie subliniat aici că, de la data când hotărârea Rusiei de ane克斯are a sudului Basarabiei devenise publică – mai ales odată cu semnarea Tratatului de la San-Stefano –, o asemenea decizie a stârnit vizi frământări în opinia publică românească, protestele față de această decizie fiindu-se lanț, adesea ele implicând grave acuzații la adresa guvernului liberal, în frunte cu I.C. Brătianu.

Între altele, în acest răstimp, s-a făcut ecoul protestului public publicistic la Mihai Eminescu, din ziarul „Timpul”, încă de la 25 ianuarie 1878, poetul scriind: „România este singurul stat care azi e în primejdie de a fi dezmembrat de chiar aliatul ei, după ce a încheiat cu el o convenție prin care i se garantează integritatea teritoriului [...] Într-adevăr, nu găsim cuvinte pentru a califica această pretențiune, necum împlinirea ei. Oare puterea

a-și bate joc de lume, de noi, de ea însăși?” Vor curge de la această dată articolele incendiare ale poetului, condamnând autoritățile ruse, cerând factorilor politici, puterii de la București, să respingă în mod categoric „schimbul” propus, cu Dobrogea, chemând la unitate și rezistență, cu toate riscurile, în fața actului de forță al Rusiei, iar din toamna anului 1878, când – după încheierea Congresului de pace de la Berlin – raptul teritorial era un fapt împlinit, tonul acuzator al poetului se îndreaptă cu înverșunare, într-un mod mult mai direct, asupra liderilor liberali, socotiți vinovați, într-un fel sau altul, pentru pierderea celor trei județe din sudul Basarabiei.

Evident, înversunarea poetului merge cu acuzațiile mult prea departe, referindu-se la neglijență și chiar la trădare; or, din câte se știe, cei doi cunoscuți oameni politici, I.C. Brătianu și M. Kogălniceanu, în condițiile date, în tratativele lor vizând încheierea Convenției româno-ruse, în plan politico-diplomatic, obținuseră tot ceea ce se poate obține din partea autorităților ruse, lăsând pe seama imprevizurilor speranța eșecului proiectului anexionist, ținut în secret de demnitarii ruși și de care ei erau conștienți. Peste timp, N. Iorga, referindu-se la acuzația adusă lui I.C. Brătianu, de a fi semnat Convenția cu Rusia în termeni cunoscuți, fără o stipulare expresă în textul ei a Sudului Basarabiei, în timp ce el avea cunoștință de intențiile anexioniste ale Rusiei, avea să scrie: „Dar nu putea să nu o facă, chiar în acest caz! (fără menționarea expresă a Sudului Basarabiei – n.n., N.I.). Rușii ar fi trecut oricum peste noi... Căci, de fapt, nu se putea găsi, odată ce Rusia se mișcă, alt drum decât cooperarea militară alături de dânsa. Era inevitabil, și lucrurile inevitabile nu se iau nici cu dragoste, nici cu ură, ele fiind mai presus de voiața oamenilor, mai presus de sentimentele omenești”.

*

Oricum, trecând peste dezamăgirea publică legată de



cunoscutul rapt teritorial, câștigarea independenței de stat, prin eforturile și sacrificiile proprii ale poporului român, marca un moment de însemnătate excepțională în istoria națională, cu consecințe binefăcătoare pentru dezvoltarea viitoare a statului român și societății românești, pe plan politic, socio-economic și moral.

Statutul de independență politică deplină însemna înlăturarea ultimelor elemente ale stării de vasalitate în raport cu Turcia, ceea ce constituia un factor de mare însemnătate pentru viitorul statului român. Este drept că în ajunul proclamării independenței, România se bucura de o largă autonomie politică, obligațiile ei față de Poartă fiind destul de limitate, permițând, într-un fel, pe bună dreptate, caracterizarea stării ei politice ca fiind a unui stat cvasi-independent.

Totuși, nu trebuie pierdut din vedere că această stare de „cvasi-independentență” sau de semiindependență era destul de stăjenitoare. Înainte de toate, ea se afla sub semnul incertitudinii, oricând putându-se transforma în rău, în raport cu evoluția politică din Turcia, cu veleitățile acesteia de

lua măsuri nestingherite de organizare a armatei și de creștere a efectivelor sale, de edificare a unui sistem bancar național, de încurajare și dezvoltare a industriei naționale etc.

Saltul de la statul „cvasi-independent”, dinainte de 1877, la statul deplin independent din perioada următoare, într-o primă etapă, avea să fie subliniat, cu toată evidența, de realizările importante ale guvernării liberale, condusă de I.C. Brătianu, care se vor înscrie pe linia acestor atribute ale statului de independență deplină, amintite.

Mai trebuie subliniat că și în plan moral, al psihologiei și mentalului colectiv, al afirmării conștiinței naționale, câștigarea independenței depline, de asemenea, a marcat o etapă nouă. Starea de stat „cvasi-independent”, dinainte de 1877, în ciuda conștiinței deosebirilor de stare politică în raport cu popoarele de la sud de Dunăre, aflate sub

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ — LA ORA BILANȚULUI

Activitatea de cercetare științifică reprezintă componenta principală definitorie a comunității academice de la Universitatea *Spiru Haret*, norma de cercetare a fiecărui cadru didactic fiind cuprinsă în totalul normei didactice, în cuantum de 25 la sută. Cercetarea este structurată și desfășurată în concordanță deplină cu coordonatele stabilite în inițiativa *Aria Europeană a Cercetării*, cu politicile naționale de cercetare, unitatea de bază a organizării investigațiilor, studiilor constituind-o catedrele și centrele de cercetare din fiecare facultate, care elaborează anual planul de cercetare ce prevede teme de contract, teme fundamentale și aplicative individuale, teme de masterat, de doctorat.

Nefind concepute ca un scop în sine, rezultatele cercetării se concretizează în soluții de modernizare a procesului de învățământ în cărți, cursuri, tratate și monografii, comunicări științifice pe plan național și internațional, articole publicate în volume ale manifestărilor științifice – *Analele Universității Spiru Haret*, pe serii, revista *Opinia națională*, prezentări și mese rotunde la televiziunea *România de Măine*.

În mod tradițional, facultățile Universității *Spiru Haret* organizează, anual, Sesiuni științifice, în cadrul cărora cadrele didactice susțin comunicări, rapoarte, cu privire la temele abordate, recentele sesiuni constituind ora bilanțului activității de cercetare.

Studentii, masteranzii și doctoranzii sunt implicați în activitatea de cercetare, care se desfășoară sub diverse forme – proiecte, lucrări de licență, studii de caz, cercuri științifice studențești, referate și teme de doctorat, beneficiind de sprijinul cadrelor didactice.

Facultatea de Medicină Veterinară

Actualități și perspective în creșterea animalelor și a afecțiunilor veterinare

Devenită tradițională, Sesiunea de rapoarte și comunicări științifice a cadrelor didactice, masteranzilor și studenților, a avut loc la Facultatea de Medicină Veterinară în ziua de 7 mai, în amfiteatru și sălile de curs ale Clinicii de Medicină Veterinară, în care activitatea de cercetare științifică a reprezentat, ca de fiecare dată, un prilej pentru a se realiza bilanțul investigațiilor, studiilor, lucrărilor, efectuate într-un an, pe baza programului de cercetare, și a contractelor încheiate.

Desfășurată sub genericul interdisciplinar *Actualități și perspective în creșterea animalelor și a afecțiunilor veterinare*, sesiunea științifică a fost concepută în două secțiuni distincte. Prima parte a lucrărilor a fost consacrată prezentării de rapoarte,

leucoză la păsări, iar conf. univ. dr. Elena Potecea a prezentat raportul intitulat *Actualități în bolile transmisibile majore și zoonozele emergente*.

În Secțiunea I propriu-zisă, moderator: prof. univ. dr. Toma Coman, conf. univ. dr. Carmen Berghes, secretar șef de lucrări dr. Petru Tănase, au fost susținute 15 comunicări științifice, între care *Activitatea bactericidă și antifungică a produsului Decontaminol, Activitatea radiațiilor laser de mică putere asupra plăgilor septe produse experimental la iepuri, Studii privind caracteristicile biologice ale unor bacterii patogene, Contribuții la investigarea calității laptelui din zona Întorsura Buzăului*.

În Secțiunea II, moderator: conf. univ. dr. Elena Potecea, conf. univ. dr. Viorel Andronic,



însă, toate au pus accentul pe elementele de actualitate survenite în diagnosticare, în profilaxia și tratamentul unor maladii, pe noutățile apărute în domeniul abordat, cu contribuții valoroase la identificarea și aprofundarea lor.

Caracterul interactiv al dezbaterilor și-a pus amprenta atât pe discuțiile din secțiuni, pe studiile de caz prezentate, cât și cu prilejul vizionării posterelor, ceea ce a conferit Sesiunii științifice o trăsătură pregnant aplicativă.

A impresionat nu numai interesul mare manifestat de cadrele didactice care au participat la sesiune, cu vocație de veritabili cercetători, dar



precedată de cuvântul de deschidere a lucrărilor, rostit de prof. univ. dr. Dănuț Turcu, decanul Facultății de Medicină Veterinară. Prof. univ. dr. DHC Vasile Stănescu și dr. Carmen Stroia au susținut raportul științific *Siguranța alimentară, prioritate majoră pentru Uniunea Europeană și țara noastră*, prof. univ. dr. Toma Coman a prezentat raportul vizând *Mielocitomatosa aviară, o nouă formă de*

secretar șef de lucrări Arpad Sallay au fost susținute 9 comunicări științifice privind *Evaluarea unor afecțiuni la câine prin teste paraclinice, Cercetări privind electroforeza hemolizei la specia de albină melferă, Contribuții privind diagnosticul, incidența și terapia în dermatomicoze la câini și pisici* și multe altele.

Deși aparent temele lucrărilor nu aveau o legătură intrinsecă între ele, în realitate,

am descoperit cu bucurie între autorii comunicărilor și masteranzi (Ioana Bazuca, Monica Badea, Mihaela Manu, Aurelia-Corina Crăciunescu, Floriana Manda), studenți (Constantin Buzea, FI. D. Chiriță, Livia Tănase), chiar și un absolvent (B. Gavre).

Sesiunea a confirmat încă odată că la Facultatea de Medicină Veterinară cercetarea științifică reprezintă un spațiu al excelenței.

Studenți și masteranzi

Premii pe măsura eforturilor

Pentru studenții și masteranzii **Facultăților de Jurnalism,**

Studii Culturale, respectiv **Filosofie-Jurnalism,** data de

la Sesiunea științifică anuală a studenților și masteranzilor,



Comunicare și Relații Publice, de Filosofie, Științe Politice și

7 mai 2009 a reprezentat oportunitatea de a-și prezenta,

rezultatele cunoștințelor acumulate. Moderator: prof. univ.

dr. Mircea Itu, lector univ. dr. Ruxandra Coman, asist. univ.

fața colegilor a fost comparabilă cu încrederea cadrelor didactice coordonatoare, care au urmărit cu mare atenție modul în care se prezintă studenții. Temele au fost selectate sub îndrumarea profesorilor facultăților amintite, ținând cont de înclinațiile fiecărui participant. Iată câțiva dintre studenții care și-au adus contribuția la succesul sesiunii și au fost recompensați pe măsură: Nicoleta Grădinaru – *Antonomaza în presa sportivă* (locul I); Petre Banu, Iuliana Vasile, Mihaela Carmen Marinuș, Cristian Gherghely (locul II); Antonio Glodeanu, Loredana Fintină (locul III); Alina Buzenchi, Teodor Cătălin Burlacu (mențiunea I); Cătălina Togan, Carmen Stoica (mențiunea II); și, nu în ultimul rând, masterand Cristiana Tudor – *Retorică și argumentare în discursul lui Barack Obama, în contextul realității sociale* (premiul special al juriului). Unii studenți din anii terminali și-au ales teme pe care doresc să le dezvolte, după absolvire, în disertații, în cadrul programelor de masterat propuse de facultăți, iar masteranzii folosesc această oportunitate pentru a-și prezenta căile de cercetare, pe care le abordează pe parcursul programului de masterat urmat.

dr. Maria Cernat. Emoția susținerii lucrărilor proprii în



Facultatea de Istorie, Muzeologie și Arhivistică

De la statul național român la independență și integrare europeană

Conștientizând rolul cercetării științifice în instituțiile de învățământ superior, care se constituie într-un element definitoriu al procesului de încadrare a Universității *Spiru Haret* în Aria Europeană a Cercetării, precum și în spațiul politicilor și activităților de cercetare la nivel național, corpul didactic al Facultății de Istorie, Muzeologie și Arhivistică desfășoară permanent o bogată și diversă activitate științifică în cadrul instituției și în afara ei. Astfel, rezultatele cercetării au fost

valorificate într-o serie de cursuri universitare, lucrări monografice, precum și în cadrul unor conferințe științifice organizate și desfășurate la Facultatea noastră.

În fiecare an, Facultatea de Istorie, Muzeologie și Arhivistică este gazda a două manifestări științifice de acest gen, unele beneficiind și de participare internațională. Tradițional, tematica este sugerată de comemorarea unor evenimente sau a personalităților istorice cu un rol aparte în destinele poporului român (**2005: 60 de**

ani de la încheierea celui de-al Doilea Război Mondial; Nicolae Iorga – istoric, filosof, diplomat; 2006: Sigiliul Romei: XIX secole de la organizarea provinciei Dacia romană; România și Conferința de Pace de la Paris 1946; 2007: 100 de ani de la marea răscăală jărească din 1907; 90 de ani de la evenimentele anului 1917).

Anul acesta, pentru manifestarea din primăvară, tema sesiunii științifice a cadrelor didactice de la Facultatea de Istorie, Muzeologie și Arhivistică a fost **De la statul național**

român la independență și integrare europeană, cu participarea întregului corp didactic, unde au fost prezentate rezultatele cercetării științifice întreprinse conform strategiei și a planului tematic de cercetare la nivelul Facultății, precum și a Centrului de Cercetare Istoria civilizației românești în context European.

Sesiunea s-a desfășurat pe data de 8 mai 2009, începând cu orele 9.00, la sediul Facultății de Istorie, Muzeologie și Arhivistică din București, Bulevardul Timișoara nr. 58.

Facultatea de Filosofie, Științe Politice și Studii Culturale

De la academicieni la masteranzi

Sesiunea anuală a cadrelor didactice din **Facultatea de Filosofie, Științe Politice și Studii Culturale** – Universitatea *Spiru Haret* a avut loc în data de 6 mai 2009. Lucrările sesiunii s-au desfășurat pe trei secțiuni: „Evoluționismul și gândirea filosofică contemporană – 150 de ani de la apariția *Originii speciilor* a lui Charles Darwin”; „Ontologie, epistemologie, logică și metalogică”, respectiv „Istoria filosofiei universale și românești, filosofie politică”. Prima secțiune, moderată de conf. univ. dr. Loredana Boșca și lector univ. dr. Sergiu Bălan, a fost onorată de academicianul prof. Alexandru Boboc, care a prezentat lucrarea „Devenirea într-o ființă în contextul ontologiilor contemporane”, de cercetători ai *Institutului de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru”* al Academiei Române și cadre didactice ale *Facultății de Filosofie – Universitatea din București*, ale *Academiei de Științe Economice*, ale *Facultății de Filosofie, Științe Politice și Studii Culturale* din Universitatea *Spiru Haret*. Celelalte două secțiuni au fost moderate de prof. univ. dr. Ion



Tudosescu și prof. univ. dr. Acsinte Dobre, respectiv prof. univ. dr. Ioan N. Roșca și lector univ. dr. Ilie Pinteza, iar în cadrul acestora au participat, pe lângă personalități de la instituțiile menționate, cadre didactice din cadrul altor facultăți ale Universității *Spiru Haret* și masteranzi din cadrul programelor postuniversitare *Bologna II* ale facultății gazdă. Temele prezentate se vor regăsi și în *Analele Universității Spiru Haret – Seria Filosofie*.

Constanța Sub semnul creativității și inovației

La Universitatea *Spiru Haret*, Constanța, Facultatea de Management Financiar – Contabil a organizat cea de-a XV-a ediție a sesiunii de comunicări științifice, *Sub semnul creativității și inovației*, și Facultatea de Drept și Administrație Publică, cea de-a XVI-a sesiune științifică *CLPA - 2009*, în data de 9 mai.

La această sesiune, au fost prezentate lucrări ale cadrelor didactice din cadrul facultăților Universității *Spiru Haret*, din Constanța și alte localități, dar și ale unor profesori de la alte universități constănțene. De asemenea, un număr remarcabil de lucrări au aparținut masteranzilor din cadrul Universității.

Iată câteva dintre lucrările prezentate în sesiune comună: Incursiune orientativă asupra tehnicilor profiling, **prof. univ. dr. Tudorel Butoi, Facultatea de Drept și Administrație Publică București**; Spațiul european al învățământului superior. Participarea României la *Procesul Bologna*, **prof. univ. dr. Adela Voicu, Facultatea de Drept și Administrație Publică Constanța**; Câteva considerații privind extrădarea. Concept, natura juridică, condițiile de fond și formă ale extrădării, **prof.univ.dr. Petre Buneci, Facultatea de Drept București, Universitatea Ecologică**; Dincolo de limitele zării, **prof. univ. dr. Ion Lungu, Facultatea de Management Financiar – Contabil Constanța**; Învățământul superior și provocările crizei mondiale, **prof. univ. dr. Olga Duțu, Facultatea de Drept și Administrație Publică Constanța**.

Facultatea de Drept și Administrație Publică

La Facultatea de Drept și Administrație Publică, sesiunea s-a desfășurat pe șase secțiuni: SECȚIUNEA 1 - Drept civil, Drept procesual

civil, Dreptul familiei, Dreptul mediei, Dreptul proprietății intelectuale. Moderator: **prof. univ. dr. Gheorghe Dinu, SECȚIUNEA 2 - Drept penal, Drept procesual penal, Criminologie, Criminalistică, Psihologie juridică. Moderator: prof. univ. dr. Tudorel Butoi, SECȚIUNEA 3 - Teoria generală a dreptului, Introducere în istoria dreptului, Drept instituțional public, Drept instituțional comunitar, Protecția juridică a dreptului omului. Moderator: prof. univ. dr. Ioan Bitoleanu, SECȚIUNEA 4 - Drept constituțional, Drept administrativ, Deontologia funcției publice. Moderator: prof. univ. dr. Vasile Nazare, SECȚIUNEA 5 - Dreptul muncii, Dreptul comercial, Drept fiscal, Dreptul transporturilor. Moderator: conf. univ. dr. Mihnea-Claudiu Drucea, SECȚIUNEA 6 - Limbi străine. Moderator: prof.univ.dr. Lavinia Nădrag,**

Facultatea de Management Financiar-Contabil

La Facultatea de Management Financiar-Contabil, lucrările au fost prezentate și dezbătute în cinci secțiuni: SECȚIUNEA 1 - **Armonizarea managementului și marketingului cu cerințele economiei bazate pe cunoaștere. Moderator: conf. univ. dr. Dragoș Mihai Ipatre, SECȚIUNEA 2 - Contabilitate și finanțe. Moderator: prof. univ. dr. Dumitru Gheorghe, SECȚIUNEA 3 - Contabilitate și finanțe. Moderator: prof. univ. dr. Liana Elefterie, SECȚIUNEA 4 - Economia în procesul integrării europene. Moderator: prof. univ. dr. Mircea Jefeia, SECȚIUNEA 5 - **Matematici și tehnologii informaționale în economie.****

Grupaj realizat de **Adela DEAC și Gabriela SÂRBU**

Uniunea Europeană și protecția drepturilor omului: consacrarea unei vocații constituționale

Facultatea de Relații Internaționale și Studii Europene, Universitatea *Spiru Haret*, a organizat, la 8 mai 2009, cu prilejul *Zilei Europei*, Conferința profesorului IVAN BOEV, de la Universitatea Nancy 2 – C.E.U. „L'Union européenne et la protection des droits de l'homme: la consécration d'une vocation constitutionnelle” (Uniunea Europeană și protecția drepturilor omului: consacrarea unei vocații constituționale)

Ziua Europei

La 9 mai 1950, Robert Schuman, ministrul afacerilor externe al Franței, și-a prezentat propunerea privind crearea unei Europe organizate, indispensabilă pentru menținerea relațiilor de pace. Această propunere, cunoscută sub numele de „Declarația Schuman”, a stat la baza creării Uniunii Europene de astăzi.



În prezent, ziua de 9 mai a devenit un simbol european (Ziua Europei) care, alături de drapel, imn, deviză și moneda unică (euro), identifică entitatea politică a Uniunii Europene. Ziua Europei este o ocazie de a organiza activități și festivități menite să aducă Europa mai aproape de cetățenii săi și să alăture națiunile europene.

Primăvara anului 1950, Robert Schuman primește de la omologii din Statele Unite ale Americii și Marea Britanie o misiune istorică: crearea unui plan care să ducă la reintegrarea Germaniei Federale în familia europeană. Problema delicată pe care o avea de rezolvat îl face să recurgă la sprijinul unui cunoscut diplomat: Jean Monnet. Acesta îi propune un plan. Aflat în casa sa din Moselle, în luna aprilie a aceluiași an, Robert Schuman meditează la acest proiect. A doua zi, în drum spre Paris, se hotărăse: „Proiectul e interesant; va fi proiectul meu”. Îi mărturisise sefului său de cabinet. Și astfel, în dimineața lui 9 mai, un emisar secret înmâna cancelarului german Konrad Adenauer un document confidențial, care cuprindea o copie a proiectului. Acordul lui Adenauer a venit imediat: Germania dorea să devină partener al Franței în acest proiect ce-și propunea să schimbe soarta Europei. La ora 16.00, în aceeași zi de 9 mai, în Salomul Orologiului din Quai d'Orsay, Robert Schuman citea proclamația care, prin îndrăzneala ei, avea să schimbe destinul Europei. Franța și Germania decideau să pună în comun rezervele de cărbune și oțel și invitau toate țările europene interesate să li se alăture.

Pentru unii, planul Schuman era utopia unui „aventurier politic”, pentru alții un vis nebunesc, astăzi însă este o realitate pe care o trăim cu toții. Propunerea lui avea ca scop crearea unei asociații în cadrul căreia membrii să își pună sub control comun producția de oțel și cărbune – ca bază a puterii lor militare –, în scopul evitării izbucnirii unui nou război. Țările cărora li se adresa în primul rând această provocare – Franța și Germania – fuseseră în război timp de aproape 100 de ani, iar cel de-al Doilea Război Mondial aproape că le distrusese.

În 1985, când proiectul construcției europene era deja clar curtat, cele zece state membre, care formau la



acea dată Comunitatea Europeană, au hotărât ca ziua de 9 mai să devină Ziua Europei.

Ziua de 9 mai 1950 a reprezentat primul pas către crearea a ceea ce este astăzi Uniunea Europeană.

Pentru 27 de state, Uniunea Europeană înseamnă azi mai puține frontiere, mai multe oportunități, o Europă mai curată, studii în străinătate, egalitate de șanse, libertate, securitate și justiție socială.

Simbolurile UE

Steagul – inițiat de Consiliul Europei (1955) a fost adoptat ca steag al comunității europene în anul 1985. Cele 12 stele de pe steag nu reprezintă numărul statelor membre, numărul 12 fiind ales pentru că simbolizează perfecțiunea și unitatea.



Imnul – în 1972, Consiliul Europei decide ca Oda bucuriei (din Simfonia a IX-a de Beethoven) să devină imnul UE. Ca imn al UE, Oda bucuriei se intonează fără cuvinte

Deviza – *Unitate în diversitate* – a fost folosită pentru prima dată în anul 2000. Semnificația ei este aceea a unității eforturilor făcute de europeni pentru pace și prosperitate în contextul unor culturi, tradiții și limbi diferite, dar la fel de

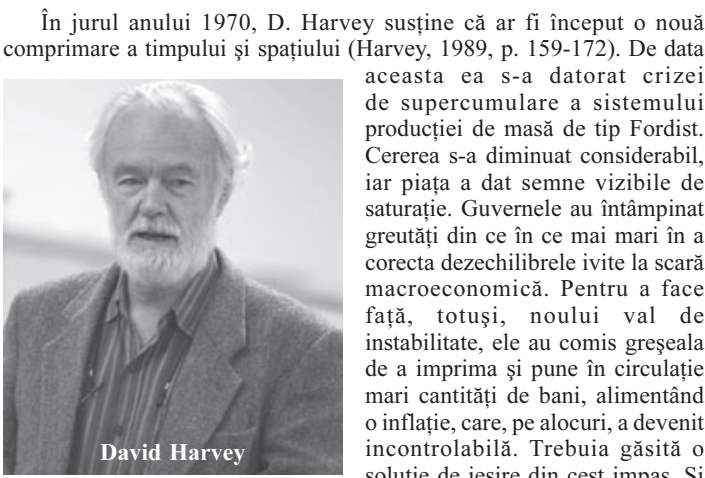
valoroase pentru continentul european.

Moneda unică – EURO – bazele monedei unice sunt puse prin Tratatul de la Maastricht (1992). În decembrie 1995, Consiliul European, de la Madrid, atribuie denumirii unice denumirea de EURO.



SENSURILE GLOBALIZĂRII (II)

(Urmare din pag. 1)



David Harvey

În jurul anului 1970, D. Harvey susține că ar fi început o nouă comprimare a timpului și spațiului (Harvey, 1989, p. 159-172). De data aceasta ea s-a datorat crizei de supercumulare a sistemului producției de masă de tip Fordist. Cererea s-a diminuat considerabil, iar piața a dat semne vizibile de saturație. Guvernele au întâmpinat greutăți din ce în ce mai mari în a corecta dezechilibrele ivite la scară macroeconomică. Pentru a face față, totuși, noului val de instabilitate, ele au comis greșeala de a imprima și pune în circulație mari cantități de bani, alimentând o inflație, care, pe alocuri, a devenit incontrollabilă. Trebuia găsită o soluție de ieșire din cest impas. Și ea nu a întârziat să apară sub forma a ceea ce D. Harvey numește *acumularea flexibilă*, menită să depășească neajunsurile producției standardizate și să permită lucrătorilor să-și valorifice mai bine multiplele calificări în producerea unor bunuri, care să vină în întâmpinarea noilor gusturi și preferințe ale consumatorilor. Reușita operației a fost susținută și de apariția noilor generații de mașini computerizate, cu randamente superioare, dar, în același timp, ușor adaptabile la cele mai sofisticate comenzi. S-au creat, astfel, condițiile stabilirii unor noi legături economice internaționale, bazate pe dispersarea și descentralizarea producției, vectorul principal al acestei acțiuni fiind tocmai corporațiile multinaționale. Acestea au contribuit din plin la globalizarea activității economice, accelerând mobilitatea geografică a fondurilor și peceulind procesul de formare a unei singure piețe mondiale a banilor și a creditului.

Așadar, acumularea flexibilă este prezentată ca o formă particulară a comprimării timpului și spațiului. Ea a fost dirijată, în principal, spre reducerea timpului, respectiv a perioadei dintre achiziționarea factorilor de producție și obținerea produsului finit, astfel încât el să poată fi livrat „just-in-time”. O dată cu aceasta, barierele spațiale au început să cadă una câte una, omenirea transformându-se, în scurt timp, într-un singur câmp de acțiune, în cadrul căruia circulația capitalului a devenit din ce în ce mai sensibilă la avantajele relative și la localizarea spațială particulară. Paradoxal, pe măsură ce producția a fost delocalizată, fiind amplasată, acum, în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, consumul s-a universalizat și el, conducând la o oarecare omogenizare a gusturilor. Este suficient să amintim, în această privință, doar câteva exemple legate de răspândirea rapidă a unor articole de îmbrăcăminte precum blue jeans, cucerirea pieței băuturilor răcoritoare de către Coca-Cola și Pepsi-Cola, dezvoltarea incredibilă a rețelei de restaurante de tip McDonalds (Ritzer, 1993, p. 9-13) ș.a.m.d. În acest context, limba engleză a devenit un fel de *lingua franca* a sistemului global de comunicații. S-au ivit, astfel, zorile unei noi culturi, în stare să dizolve distanțele dintre oameni și să permită capitalului să fie exportat și investit rapid acolo unde gradul de fructificare este cel mai mare.

Firește, versiunea lui D. Harvey cu privire la importanța timpului și spațiului o găsim foarte interesantă, deși, pe alocuri, lasă impresia că cele două dimensiuni fizice ar putea fi dilatate sau contractate după voie. Desigur, nu acest lucru l-a avut în vedere, în primul rând, ci procesul de extindere a relațiilor tehnice și economice la mari distanțe. La un moment dat, el chiar folosește conceptul de „relații transglobale”, fără a le defini,

însă, riguros, din punct de vedere științific. Ceea ce s-ar fi dorit mai bine lămurită este tocmă latura istorică a lucrurilor, sau folosind proprii săi termeni, coordonate istorico-geografice ale fenomenului globalizării. D. Harvey ne prezintă o multime de experiențe incipiente, dar din ele nu rezultă cu claritate dacă acumularea flexibilă a confirmat în toate cazurile, în sensul că au fost obținute rezultatele scontate.

Preocuparea pentru a surprinde cât mai exact trăsăturile definitorii ale societății contemporane, martoră a unor transformări radicale, prin care cel al globalizării ocupă, după opinia noastră, locul central, i-a îndemnat pe cercetători să caute și alte explicații ale tendințelor ce se fac resimțite în zilele noastre. Astfel, unul dintre cele mai incitante puncte de vedere plasează riscul în centrul schimbărilor social-economice contemporane. De pildă, cercetătorul german Ulrich Beck într-una din lucrările sale de referință (Beck, 1992, p. 12) susține faptul că societatea contemporană a intrat într-o nouă fază, în care caracterul resurselor naturale a devenit stresant. Amenințarea cu pericolul epuizării multor resurse naturale a încercat să mai fie doar o pagină de teorie economică, ea devenind o realitate de netăgăduit. La începuturile societății de consum, când statele bogate erau preocupate să găsească cele mai adecvate căi de repartizare a resurselor materiale pe diferite domenii de activitate, astfel încât să răspundă imperativelor unui sistem al bunăstării sociale, oamenii erau dispuși să-și asume unele efecte ecologice, în schimbul creșterii sau menținerii standardului lor de trai la un nivel ridicat. În momentul de față, aceste riscuri au depășit granițele hazardului, devenind un motiv serios de insecuritate, indus de însuși procesul de modernizare. Acest gen de risc este o consecință directă a industrializării și nu al vreunei aventuri internaționale. El nu derivă dintr-o lipsă a ofertei tehnologice, ci din supraproducție. Într-adevăr, pe măsură ce industrializarea se intensifică la scară globală, riscurile ecologice se multiplică și ele. Deși societatea a devenit deplin conștientă de ele, prea mult nu a reușit să facă în direcția reducerii lor, pentru că nu se poate opune modernizării. Neputând fi ruptă de locurile ei de origine, prin natura și proporțiile sale, poluarea a ajuns să pună în pericol toate formele de viață de pe planeta noastră (Beck, 1992, p. 21-22).

Ulrich Beck recunoaște că modernizarea societății reprezintă forța primară a globalizării, cu mențiunea că riscurile globale sunt un produs al industrializării globale. Ajuns în acest punct, U. Beck contribuie la conceptualizarea a globalizării, afirmând că riscurile ecologice globalizează, deoarece universalizează și egalizează conștiința oamenilor, determinându-i să fie mai uniți, prin tot ceea ce întreprind, în fața pericolelor comune care îi amenință, cu toții trăind sub același acoperiș atmosferic (Beck, 1992, p. 36-38). Cu toate că unele state puternic industrializate au trecut la deplasarea unor industrii puternic poluante pe teritoriile țărilor mai slab dezvoltate, ele nu se vor putea apăra de efectele deteriorării mediului, consecințele având un efect de bumerang, care îi pune atât pe bogați, cât și pe săraci, în fața acelorași probleme cu un pronunțat caracter global. Asistăm, așadar, la afirmarea unui puternic curent de opinie în favoarea globalizării tuturor laturilor vieții economice și sociale, pentru că numai în acest fel pot fi rezolvate o serie de probleme care au ieșit din sfera strictă a competențelor unei comunități luată izolat. Toate acestea i-au determinat pe unii să vorbească despre „globalizarea panicii” (O'Neill, 1990, p. 329-342).



Ulrich Beck

de un milion de șomeri la finalul lui 2009. Aceștia se vor alătura celorlalți beneficiari de prestații sociale, ceea ce va crește presiunea la care este supus bugetul.

Printre factorii de risc, care atențuează la menținerea unui nivel de trai decent, pe primul plan se află pierderea locului de muncă, urmând apoi necalificarea sau calificarea joasă, creditele contractate, dependența financiară, falimentul propriei afaceri. Crearea de noi locuri de muncă, calificarea, reconversia profesională, intrarea în legalitate a activităților informale, asigurarea veniturii minim garantat constituie posibile antidoturi.

Nevoia accentuării măsurilor de protecție socială activă în detrimentul celor pasive, anume, a îndemna pe cei disponibilizați să caute locuri de muncă, convingându-i să-și schimbe profesia sau să înceapă mici afaceri, devine și ea tot mai acută. Dacă se va reuși acest lucru, nu numai că vor fi mai puține ajutoare de șomaj sau sociale de plătit de la buget, dar vor fi încasate taxe și impozite mai mari. Firește, ideal ar fi să se poată evita transformarea românilor într-un popor de asistați sociali.

În opinia unor sociologi, cele mai eficiente măsuri de prevenire a sărăciei sunt cele prin care se protejează locurile de muncă existente și se stimulează apariția unor noi. Ca atare, ușurarea poverii fiscale a firmelor, mai ales a celor cu mulți angajați, pe de o parte, iar pe de alta, pentru că sărăcia afectează familiile și nu indivizii, principala pârghie de protecție socială a celor mai dezavantajați ar trebui să fie venitul minim garantat (în prezent, de 108 lei, adică mai puțin de un euro pe zi), mai degrabă decât instituirea pensiei minime sau prelungirea ajutorului de șomaj.

Se constată că politicile coerente, flexibile privind piața muncii contribuie la reducerea sărăciei, la incluziune socială, la dezvoltarea rurală și la dezvoltare regională. De aceea, este nevoie de

finanțarea politicilor privind piața muncii, de la 0,35% din PIB (în 2007) la un nivel mai aproape de cel european, de 2%, cu atât mai mult cu cât România a adoptat o serie de documente prin care se conectează la sistemul european al drepturilor sociale. În acest domeniu are loc o monitorizare la fiecare doi ani, tocmai pentru a se vedea cum sunt onorate obligațiile asumate.

Cum economia de piață românească are încă o capacitate insuficientă de a crea noi locuri de muncă sustenabile, statul trebuie să-și asume un rol major în acest domeniu, prin realizarea unor programe de lucrări publice, promovarea formelor flexibile de muncă și încurajarea înregistrării activităților pe cont propriu, agricole și neagricole.

Cel mai adesea, persoanele care nu-si pot asigura mijloacele de trai minim necesare sau care sunt oricând în pericol să intre în această categorie sunt cele provenind din gospodăriile mari și din gospodăriile cu copii, mai ales cele cu trei sau mai mulți minori, cele cu nivel scăzut de educație, lucrătorii din sectorul informal, al agriculturii în propria gospodărie, șomerii, inclusiv noii șomeri și casnicele. De exemplu, 60% dintre familiile cu trei sau mai mulți copii se află sub pragul de sărăcie absolută, iar rata sărăciei absolute în rândul copiilor și tinerilor până în 25 de ani este dublă față de media națională.

Se pare însă că cei peste un milion de săraci din România reprezintă doar o infimă parte în oceanul de nevoiași existent la nivel planetar. Conform datelor Băncii Mondiale, 80% din populația lumii trăiește cu mai puțin de echivalentul la paritatea puterii de cumpărare (PPP) a zece dolari pe zi. Dintre aceștia, peste trei miliarde de persoane (adică jumătate din locuitorii planetei) se descurcă cu mai puțin de 2,50 dolari (PPP) pe zi. Mai mult, 900 de milioane dintre aceștia suferă puțin sau mai puțin de un dolar (PPP) pe zi. Imaginați-vă cum ar arăta viața celor care trăiesc cu mai puțin de 115 lei pe lună.

Cei mai săraci locuitori ai Terrei trăiesc în Africa Sub-Sahariană, Asia de Sud-Est și America Latină. Peste 50% dintre cetățenii unor țări ca Zimbabwe sau Uganda trăiesc cu mai puțin de un dolar (PPP) pe zi și circa 35-40% din nicaragueni sau bengalezi sunt în aceeași situație. Dar sărăcie severă există și în țările dezvoltate. 11% dintre canadieni și germani, 12% dintre americani, 14% dintre britanici, 20% dintre spanioli, dar și 7% dintre irlandezi, 6% dintre francezi și austrieci și 4% dintre norvegieni se aflau, potrivit ultimelor date statistice, sub pragul național de sărăcie – un indicator stabilit independent de fiecare țară, de unde și diferențele dureroase de mari.

Adela DEAC

AUDITUL PUBLIC EXTERN EUROPEAN

Prof. univ. dr. Mircea BOULESCU
Dr. Ovidiu ISPIR
Lector univ.dr.d. Liana GĂLĂU

Gestiunea și contul fondurilor Uniunii Europene sunt efectuate de Comisia europeană în cooperare cu statele membre.

Comisia exercită o funcție de audit intern care contribuie la garantarea faptului că sunt stabilite sisteme de control adecvate și că acestea funcționează într-un mod cât mai eficient.

Curtea de Conturi Europeană, în calitate de auditor extern, analizează gestiunea financiară a bugetului în ansamblul său. În orice societate democratică modernă, funcția de audit extern independent este esențială pentru a asigura responsabilitatea cu privire la modul de utilizare a fondurilor publice.

Prin Tratat, Curții de Conturi Europene i s-a atribuit mandatul de auditor extern al finanțelor Uniunii Europene. Tratatul de funcționare a Uniunii Europene definește Curtea de Conturi ca instituție independentă a Uniunii Europene, care asigură auditarea conturilor Uniunii.

Ca și statele membre, Uniunea Europeană dispune de un auditor extern, care îndeplinește rolul de gardian independent al intereselor financiare ale cetățenilor.

În calitate de auditor extern al Uniunii Europene, Curtea de Conturi Europeană examinează dacă fondurile europene sunt corect contabilizate și dacă sunt cheltuite în conformitate cu normele și legislația în vigoare, precum și dacă resursele au fost utilizate în mod optim, indiferent de destinația fondurilor.

Rezultatele activității Curții de Conturi Europene sunt utilizate de către Comisie, Parlament și Consiliu, precum și de către statele membre, în scopul îmbunătățirii gestiunii financiare a bugetului Uniunii Europene.

Activitatea Curții oferă o bază importantă în cadrul procedurilor anuale de descărcare de gestiune, prin care Parlamentul European, întemeindu-și decizia pe recomandările Consiliului, hotărăște în ce măsură comisia și-a îndeplinit responsabilitatea de execuție a bugetului aferent exercitiului precedent.

SFERA AUDITULUI PUBLIC EXTERN REALIZAT DE CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ

Sfera auditului realizat de Curtea de Conturi Europeană acoperă:

– examinarea anuală a situațiilor financiare ale tuturor instituțiilor și

organismelor Uniunii Europene, așa cum este stipulat în Tratat;

– misiunile de audit selectate privind orice domeniu bugetar al Uniunii Europene sau de gestiune, care prezintă un interes aparte, atunci când Curtea de Conturi consideră că sunt oportune.

Sfera auditului realizat de Curtea de Conturi Europeană include: competențele auditului; creșterea performanței gestiunii financiare; raportarea neregularităților sau suspensiilor de fraudă; formularea de opinii oficiale cu privire la noi reglementări financiare.

Competențele auditului

Curtea de Conturi Europeană are misiunea de a audita execuția: – bugetului general al Uniunii Europene;

– bugetului Fondurilor Europene pentru Dezvoltare.

Curtea poate audita orice organism sau persoane juridice care gestionează sau beneficiază de fonduri ale Uniunii Europene.

Competențele auditului se referă la: temele de audit, misiunile de audit, independență, analiza riscurilor, conformitatea cu politicile și standardele de audit, dreptul de acces la informații.

a) **Temele de audit** variază de la analiza situațiilor financiare până la examinarea detaliată a unor anumite domenii bugetare sau de gestiune.

b) **Misiunile de audit** sunt de două tipuri:

– **recurente**, pe care Curtea le efectuează în fiecare an, conform dispozițiilor prevăzute în Tratat. Acestea includ auditarea situațiilor financiare ale Uniunii Europene, ale fondurilor europene pentru dezvoltare și ale tuturor celorlalte organisme și agenții create de Uniune;

– **selectate**, în cadrul cărora Curtea alege anumite domenii bugetare sau de gestiune care prezintă un interes specific, pentru a le supune unui audit aprofundat.

Curtea de Conturi Europeană decide în materie de auditiuri selectate, respectiv cu privire la temele de audit, modalitățile de abordare și data la care să se prezinte observațiile și concluziile referitoare la aceste activități. Nu examinează fiecare domeniu bugetar într-un mod detaliat, ci doar o selecție a temelor cu caracter bugetar sau legate de gestiune.

c) **Independența.** Curtea de Conturi Europeană organizează și efectuează activitățile de audit în deplină independență față de celelalte instituții ale Uniunii Europene și față de guvernele statelor membre.

Curtea nu are putere juridică, dar rapoartele sau opiniile sale, deși nu au caracter obligatoriu, din punct de vedere legal, contribuie la garantarea faptului că bugetul Uniunii Europene este executat în conformitate cu regulile și reglementările în vigoare.

d) **Analiza riscurilor.** Pentru selecția măsurilor de audit, Curtea realizează în mod sistematic o analiză a riscurilor din întreg domeniul auditului, ținând cont de deficiențele și de problemele existente, precum și de importanța financiară și de rezultatele auditurilor precedente.

Pentru selecția finală a misiunilor de audit se iau în considerare următorii factori:

– prioritățile rezultate din analiza riscurilor;

– necesitatea de a acoperi în mod echilibrat toate domeniile bugetare;

– anumite interese ale Parlamentului European, ale Consiliului sau chiar ale publicului larg.

e) **Conformitatea cu politicile și standardele de audit.**

Auditurile se realizează în conformitate cu propriile politici și standarde de audit, adaptate după standardele internaționale general acceptate, respectiv după:

– normele de audit INTOSAI și

– standardele internaționale de audit ale Federației internaționale a experților contabili adaptate la contextul Uniunii Europene.

f) **Dreptul de acces la informații.** Curtea de Conturi are drept de acces la toate informațiile care îi sunt necesare în vederea îndeplinirii misiunii sale. Auditurile Curții de Conturi sunt efectuate la fața locului, la:

– Comisia Europeană, care este responsabilă de execuția bugetului Uniunii Europene;

– administrațiile naționale și regionale, care gestionează fonduri ale Uniunii Europene în statele membre și în alte țări beneficiare;

– beneficiarii finali, adică aceia care primesc fonduri de la Uniunea Europeană.

Creșterea performanței gestiunii financiare

Curtea de Conturi Europeană acordă atenție deosebită creșterii performanței gestiunii financiare, prin intermediul activităților de audit, în sensul că:

– subliniază deficiențele care afectează gestiunea;

– determină modul în care fondurile Uniunii Europene pot fi mai bine gestionate.

În acest scop, Curtea de Conturi Europeană formulează propuneri cu privire la modul de a garanta eficient:

– sporirea gradului de conformitate cu legislația în vigoare;

– reducerea riscurilor apariției erorilor și neregularităților;

– o mai bună organizare a activităților Uniunii Europene și a sistemelor sale de control intern;

– sporirea transparenței activităților Uniunii Europene, prin îmbunătățirea metodelor și procedurilor contabile;

– sporirea eficienței și eficacității în realizarea obiectivelor politice ale Uniunii Europene.

Raportarea neregularităților sau a suspensiunilor de fraudă

Curtea de Conturi Europeană raportează toate cazurile de neregularitate sau de suspiciune de fraudă.

Responsabilitatea prevenirii, detectării și investigării erorilor și neregularităților revine responsabililor cu gestionarea și executarea programelor Uniunii Europene, mai exact, Comisiei Europene și statelor membre.

Curtea analizează în ce măsură Comisia și statele membre își îndeplinesc obligațiile în acest domeniu și indică posibilele modalități de îmbunătățire a acestor aspecte.

Dacă în cadrul activităților de audit, Curtea suspectează existența unui caz de fraudă, de corupție sau orice altă activitate ilegală sau, dacă un cetățean semnalează un caz de fraudă, aceste probleme sunt comunicate Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF). Acesta are apoi datoria de a efectua o anchetă detaliată și de a dispune urmărirea în statele membre și în cele beneficiare, precum și de a asigura urmărirea modului de recuperare a fondurilor Uniunii Europene.

Formularea de opinii oficiale cu privire la noi reglementări cu caracter financiar

Tratatul stipulează obligați-vitatea Curții de Conturi Europene de a formula o opinie oficială cu privire la orice propunere de introducere sau de modificare a unei reglementări cu caracter financiar, inclusiv în domeniul luptei împotriva fraudei.

Și alte instituții ale Uniunii Europene pot solicita opinia oficială a Curții de Conturi cu privire la anumite aspecte.

Droguri considerate minore și acceptate social

CAFEAUA, TUTUNUL, ALCOOLUL

Conf. univ. dr. Corneliu ZEANA,
Facultatea de Educație Fizică și Sport

Criteriul pentru care includem în categoria drogurilor niște substanțe atât de răspândite ca utilizare este starea de dependență pe care o induc. După o utilizare mai mult sau mai puțin îndelungată și aproape întotdeauna zilnică, întreruperea bruscă nu este tolerată, provoacă o serie de tulburări, începând cu dorința, uneori arzătoare, de a obține substanța cu care organismul s-a obișnuit.

Dependența de **cafea** este extrem de răspândită. Consumul a două-patru ceșcuțe de cafea zilnic nu produce tulburări, ba chiar are unele efecte benefice, datorate aportului de magneziu și de antioxidanți. Fără cafeaua de dimineață este greu să te apuci de lucru, în special în cazul profesilor intelectuale. Pentru activarea funcțiilor intelectuale, alături de cafea, se fumează și o țigare. Dacă se fumează una-două sau trei țigări pe zi, nu se înregistrează consecințe nefavorabile. Din păcate, odată început fumatul, există tentația creșterii numărului de țigări, ajungându-se repede la niveluri categoric nocive. Consumul unei cantități prea mari de cafea, în scopul de a face față unor solicitări temporare, cum ar fi o sesiune de examene, provoacă tulburări de ritm cardiac, uneori grave, insomnie, agitație și iritabilitate. Consumul exagerat de Coca / Pepsi Cola poate avea aceleași consecințe. Inițial, efectul psihostimulant este multumitor, dar, după un timp, randamentul se prăbușește, iar performanța devine redusă. Caffeina consumată în exces poate induce tulburări de somn, insomnie fiind caracteristică atunci când ingestia se face în a doua parte a zilei. Totul este să controlezi dozele și repartitia lor circadiană. Majoritatea consumatorilor de cafea devin, cu timpul, dependenți. Principala substanță conținută în cafea este cafeina (cofeina). Ea se găsește și în ceai, dar efectele consumului de ceai nu se suprapun decât parțial peste cele ale cafelei. Dacă nu consumi porția de cafea, cel dependent devine iritabil, mahmur, fără chef de muncă sau de activitate în general, performanța intelectuală este redusă. Aceste fenomene dispar prompt dacă se obține o nouă doză. Cafeaua este aproape nelipsită în orice casă, se servește în orice tip de local, există automate de cafea etc. Este cel mai răspândit drog. Din fericire, nu conține substanțe cancerigene sau toxice propriu zise, ci doar excitante ale sistemului nervos central, dar, în special prin intermediul acestuia, cafeaua exercită efecte cardiovasculare: tahicardie, creștere a tensiunii arteriale. După mai multe zile de abstinență, survine dezobșinuința, când tulburările amintite dispar. Bolnavilor cardiaci, care dezvoltă tulburări de ritm, li se interzice cafeaua, dar pot consuma ceai în cantități moderate. Cafeaua nu este interzisă cardiacilor în general, ci doar celor predispuși la aritmii. Cei care suferă de hipotensiune arterială pot beneficia de cafea pentru redresarea tensiunii și a tonusului general. Deoarece cafelei nu i se reproșează efecte grave, iar balanța risc-beneficiu este favorabilă, obiceiul de a consuma cafea nu este descurajat.

În schimb, în cazul **tutunului**, asistăm în ultimii 10-20 de ani la o campanie intensă împotriva fumatului, motivul principal fiind acțiunile cancerigene, exercitate îndeosebi la nivelul pulmonului, precum și întreținerea bronșitei cronice, suferință foarte răspândită în condițiile aerului poluat al marilor aglomerații urbane. Se apreciază că fumatul este principala cauză a cancerului bronhopulmonar, una dintre cele mai frecvente forme de cancer, care are, din păcate, și un prognostic deosebit de rezervat, chiar atunci când este descoperit relativ precoce.

Alcoolul. Este singurul agent farmacologic puternic, autoadministrat, care provoacă dependență și tulburări grave la nivelul sistemului nervos, al inimii și ficatului, în principal, dar care este totuși tolerat în societatea occidentală. Alcoolul este prohibit în lumea musulmană. În spațiul euro-american, putem spune că nu există om

care să nu cunoască, din proprie experiență, efectele acestui drog.

Efectele imediate ale consumului sunt prea bine cunoscute ca să mai facem o descriere extensivă. Relația cu doza ingerată este clară. Populații întregi, francezii bunăoară, consumă zilnic o jumătate sau trei sferturi de litru de vin pe zi, distribuit la mese, fără nici un inconvenient, mai mult, au o durată medie de viață superioară abștinenților. Acest fapt se explică prin aportul de substanțe antioxidante și de magneziu. În cazul alcoolului, marea problemă nu este uzul, ci abuzul, cunoscut sub denumirea de alcoolism, o stare care evoluează spre forme deosebit de degradante. În SUA, se apreciază că cinci milioane de americani sunt alcoolici, din care cinci la sută cu forme severe. Costurile suportate de societatea americană pentru alcoolism, adică pentru spitalizări, accidente, crime, furturi, violențe etc, se ridică la aproape un miliard de dolari pe an. Alcoolul este utilizat din timpuri imemorabile. Vinul era nelipsit la mese, medicii prescriau diverse preparate bazate pe vin, berea este, deasemenea cunoscută din vechime. Distilatele de alcool sunt însă apanajul epocii moderne. Pericolele alcoolismului au fost recunoscute încă din antichitate, iar conducătorii popoarelor au avut uneori o atitudine represivă. Pe teritoriul țărilor noastre, este un fapt istoric documentat, Burebista a ordonat smulgerea viilor. Dacii au rămas un timp lipsiți de bucuria vinului. Nu este însă clară rațiunea pentru care s-a dat acest ordin: din cauza abuzurilor, adică a numărului mare de bețivi, sau pentru că vinul bun al dacilor era o tentație pentru năvălitori și jefitori.

În vremea puritanismului, în America s-a legalizat prohibiția. Obiceiul consumului de alcool era însă atât de răspândit și înrădăcinat, încât prohibiția n-a rezistat contrabandei, iar, în cele din urmă, legea a fost abrogată. Totuși, în America, au fost introduse măsuri severe în direcția limitării consumului de alcool, începând cu prețul foarte ridicat al oricăror băuturi alcoolice. În nici un caz minor nu pot cumpăra nimic alcoolice, inclusiv bere, fiind legitimați în magazine. În marile magazine, gen supermarketuri, nu se vinde alcool sub nici o formă. Berea, vinul sau distilatele nu se pot cumpăra decât de la magazine speciale, cu locații speciale, complet separate de orice alt tip de magazin care comercializează alimente. În marile magazine americane nu ești tentat de varietatea de băuturi cu care ești înținat în magazinele de la noi.

Deoarece profetul Mohamed a blamat consumul de alcool, în țările islamice, comercializarea și consumul băuturilor alcoolice sunt strict interzise, pedepsele fiind foarte severe. La populațiile care nu au fost obișnuite cu consumul de alcool timp de foarte multe generații, ca în cazul europenilor, trecerea la un consum larg de alcool are efecte devastatoare. A fost una dintre cauzele evasiextermiării indienilor care populau America înainte de invazia albilor. Nu este un caz izolat. Alcoolul a erodat forța multor popoare. În țările nordice, în care la un moment dat alcoolismul devenise o problemă amenințătoare, au fost luate, relativ recent, măsuri severe de combatere. Principalul lucru este educația. Rusia a avut și are încă enorm de suferit din cauza consumului excesiv de alcool. Toxicitatea alcoolului propriu-zis, adică alcool etilic, cu doi atomi de carbon, este relativ redusă. Spiroasele conțin însă și cantități mici de alcool metilic CH₃OH, deosebit de toxic. În cazul distilatelor de calitate, alcoolul metilic este eliminat prin diverse procedee. Prin aportul caloric important, alcoolul reduce apetitul și consumul de nutrienți: vitamine, aminoacizi esențiali, astfel încât pot apărea manifestări de carență: pelagra, polineuropatii, amblipioie, cardiomiopatie, encefalopatie Wernicke, psihoza Korsacoff și ciroză hepatică. Alcoolul dezvoltă tulburări psihice și uneori are manifestări antisociale, adesea violente. Alcoolicii au tendința să utilizeze și alte droguri. Performanța fizică a sportivilor care consumă alcool este diminuată. Alcoolul se ruinează pe sine și bugetul familiei. Alcoolul este responsabil de un mare număr de divorțuri, de abuz asupra copiilor, de abandonarea profesiei etc.





epistola a XIV-a

Stimate cititoare,
Stimate cititorule,

Chiar dacă nu îmi scrii, chiar dacă nu îmi răspunzi la scrisorile mele, știu că le citești cu nerădare sau cu răbdare, însușești și sau intrigat/ă și, în ciuda distanțelor, te afli undeva pe aproape. Nu îți scriu ca să mă destăind, nici ca să îți dau lecții. Epistolele mele, redactate cu sinceritate, cultivă autenticitatea. Cu ce se poate cumpăra autenticitatea? Sunt în viață înțelepciuni care nu se pot procura cu bani. Ele nu se pot cântări. Cele mai autentice aspecte ale vieții nu sunt de vânzare.

Experimentând relativitatea, descoperim că banii au valoare, dar trăind realitatea, redescoperim că banii nu sunt valoare. De pildă, moneda euro ne unifică, dar nu ne unește.

O scriere a materiei, **banii** sunt mijloc, nu scop. Acest adevăr reprezintă exemplul clasic al confuziei dintre scopuri și mijloace în lumea

contemporană, dominată de ignoranță, aroganță, superficialitate și nonvaloare. Nu trăiești pentru a face bani, ci faci bani pentru ceva anume. Dacă ai impresia că agonisia banilor ar fi sensul vieții tale, atunci ești, de fapt, Harpagon din piesa „Avarul” de Moliere.

epistole

Om bogat, om sărac. Unora li se pare că banul le dă puteri miraculoase, le dă dreptul să spună vrute și nevrute și să-i privească de sus pe toți ceilalți. Alții se uită în stânga și în dreapta cu jind și cu invidie la vecinii sau prietenii care au bani. A trăi înseamnă a fi, nu a avea.

Suntem în plină criză financiară și economică. După câțiva ani de prăbușire, va

urma o perioadă de stagnare, și ea calculată în ani, iar apoi o redresare, urmând ca, în aproape un deceniu, să simțim efectele unei creșteri economice sănătoase.

România este o țară a săracilor. Trăim cu grija zilei de mâine. Privește cu atenție chipurile oamenilor și vei înțelege! Greutăți, încrâncenare, frustrări și durere. Nici un zâmbet. Prin muncă cinstită poți obține bani, iar prin credință scapi să nu te atașezi de ei. Cel ce posedă devine posedat.

M-a întristat cândva o tânără mamă care mi-a spus că își crește fițica pentru ca, imediat ce ajunge la maturitate, ea să-și găsească un om bogat și să se mărite cu el. Nu înțelegea de ce ar mai avea nevoie flica ei de educație. O floare poate trăi fără apă, dar până când?

Măsurarea se face în bani în ziua de azi. Bani! dau satisfacția puterii. Femeile îi chelesc, în vreme ce bărbaiții prin ei își exprimă dominarea. Băieții îi scot în ochii tuturor, iar fetele caută să-i atragă. Lacul de unghii, ochii fardați, părul vopsit, spray cu nemiluita, fustă mini, buricul gol, tocuri, poșetă și neapărat zorzoane... Adidași, trening, ochelari de soare, ceas de aluminiu cu ecran mare, tricou cu imprimeuri, gumă de mestecat, boxe, mașină neagră și barosană... Ce vedem atunci când ne uităm în oglindă?

Însă, când viețuiești și supraviețuiești sunt condiționate de situația materială, atunci se întunecă și cerul și pământul. Dați un ban pentru un sărmănu!

În epistola a XV-a, ți-aș scrie despre societate! Sănătate și serenitate!

Cu sinceritate,
al domniei tale,
Mircea ITU

PLOAIA CARE VA VENI

Democrația a reușit să-și aducă două stări atropice de efect, combustibili de putere calorică apreciabilă: presa și societatea civilă, adică ONG. Se țin de mână și înțelegem de ce: cea dintâi își recrutează o îmbelsugată porție de materie primă din ograda vecină; cea din urmă ce s-ar face fără acces direct și nelimitat în vitrinele comunicării publice? Sunt cazuri, și nu puține, când cele două formule – democratice – fac echipă sub un parasolar comun. O seamă de ONG-uri, cunoaștem cazuri, își au propriile coloane pentru comunicarea cu publicul. Explicația nu se lasă prea mult căutată: sursele de finanțare se preling prin ciucur alimentat de același buzunar.

Cum așa? Istoria este mai lungă. A fost odată o lume împărțită în tabere, adverse firește, în care fiecare își caută aliați pe versantul dimpotrivă. Postulatul nici el nu-i prea nou: ești adversarul celor printre care stai, îți surdă șansa de a deveni prietenul meu. Putem simplifica demonstrația recurgând la termeni îndelung vehiculați: Est, Vest. Cândva, Estul ținea morții să devină cât mai rotund. Drept care cotrobăia în camerele Vestului, agonisind cât îi da mâna. Când s-a trezit din euforii – ce păreau prelungi cât veacul, Vestul a luat inițiativa. Drept care a trecut, cu metode laparoscopice bine strunite, să macine, tenace și eficient, armura de tinichea a Estului.

Mirarea intervine atunci când, deși Estul a cedat trecerea, Vestul continuă harnic și imperturbabil vechile metehne. Au căzut regimuri politice, s-au infiripat regimuri politice. În Est, Vestul este la el acasă. La nivel de strategie radicală, de atașament pentru valori exportate fără restricții vamale, de intenții și gest programatic. Dar ce constată el, Vestul, uitându-se cu luare aminte în lanurile de secură ale Estului entuziașt peste măsură? Evoluția la „impuse” scârțâie din încheieturi și nici notele la probele liber alese nu sună a pricopsală.

Înainte de a intra în Consiliul Europei, România era călcată una-două de delegații simandicoase și de experți crispați să vadă cum stăm cu viața. Rezultatul: note groșe, scrise apăsător cu cerneală roșie în dreptul nostru.

Înainte de a ne apropia de Uniunea Europeană am asistat la atâtea inspecții de teren, având ca punct terminus catalogul cu note.

Așadar, conform unui principiu lăsat nouă moștenire de respectabilii olimpici ieșiți din arenă – ai câștigat, continuă! ai pierdut, continuă! – câștigătorul, adică Vestul, continuă numai că o face ca și cum ar fi pierdut. În sensul că examenul de admitere a rămas mult în urmă, te afli de mult în laboratoarele aglomerate de experiențe care mai de care de teste sofisticate, unele de-a dreptul nașpării, dar ție ție se aplică scatoalce inventate cândva și promovate cu osârdie pe spinarea candidatului aflat în zilele de pregătire. Una din metodele uzitate entuziasm și consecvență se numește (s-ar putea numi) caravana notelor. A notelor la purtare în catalogul democrației.

Sistemul binar în care se operează implică cei doi stabiloizi ai democrației, de care vorbeam: presa și, respectiv, organizațiile non-guvernamentale. De această dată într-o formulă de analiză combinatorie particulară, în combinații de doi luați câte doi. Pentru că, nu-i așa, de la Moș Roată citire: undes-doi...

Ni se dau note. Este firesc. Nu o dată la doi ani (cum află că se intenționează să fie examinați nepoții noștri, conform unei teze de ultimă oră, sfidându-se niște reguli și cutume – puterea de retenție și capacitatea de raționament ținے cont de un anume ciclu experimental de generații). Noi suntem (de)punctați zi de zi, ceas de ceas, în proporție de masă (scuzați pentru trimiterea bibliografică, dar nu am găsit altă rimă) și la toate câte ne populează existența.

Înainte de a intra în Consiliul Europei, România era călcată una-două de delegații simandicoase și de experți crispați să vadă cum stăm cu viața. Rezultatul: note groșe, scrise apăsător cu cerneală roșie în dreptul nostru.

Înainte de a ne apropia de Uniunea Europeană am asistat la atâtea inspecții de teren, având ca punct terminus catalogul cu note.

Evident, pe întinderea unor ani usturători.

Ne mai amintim oare de așteptarea românilor pentru revenirea clauzei? Putea să reintre pe rol mai devreme. Dar niște note la purtare ticluite cu sârg și efect la țință asigurat ne-a obligat să înțelegem – a căta oară? – că temperatura camerei unde locuiești se hotărăște la altă adresă.

„Freedom House” și-a publicat de curând raportul anual cu privire la presa în lume. Așadar, un NGO ia la ochi starea națiunilor la capitolul mass-media. Cele două motoare cu funcție de susținere a democrației se văd așezate pe aceeași terasă. Dar – atenție! – una roboteste (presa), cealaltă cronometrează (mai actualizat: monitorizează). Cu vorba noastră: mana împunge și cu trag.

De tras se trage vărtos și chiar cu arme de calibru. Conform obiceiului știut, „Freedom House” își plimbă de acolo, din casa ei însoțită de libertate din New York, binocul peste vasele întinderi ale presei planetare. Măsoară într-un sistem MKS de ea stabilit. Rezultată pogoaane de statistici. Și când totul este gata, pac și nota de plată! Adică media la purtare. Cea constituționalizată de „Freedom House” ne situează la capitolul libertatea presei pe un onorabil loc 95 din 195 de țări luate în calcul.

Dați-mi voie să nu reușesc a-mi ascunde enervarea vizavi de această „censure!” Compania în care ne plasează studiul în cauză poate fi explicată în fel și chip. Dar nu și acceptată.

Am motivele mele.

N-am nicio îndoială că „Freedom House” își continuă prin acest demers o mai veche deprindere de a milita pentru democrație, pentru libertatea individului, pentru drepturile omului, pentru libertatea presei. Dar rapoartele de acest fel mă scot din sărite. O jenată superficialitate și un mercantilism pavozat cu bune intenții prezidează asemenea

activități transfrontaliere, cantonate în practici în floare pe vremea războiului rece și perpetuate jalnic.

Două surse obiectivele mele: 1. Pretenția de a găsi metode economice pentru mozaicul atât de complicat, divers și dinamic al fenomenului mass-media. De aici și concluziile abracadabrante și alăturările lipsite de orice logică, pretenția așezării în piramidă a unor măsurători pentru regnuri diferite. 2. Metoda de lucru mă obligă să mă las în cel mai bun caz scos din fire, citind clăsamentele de-a dreptul umilitor.

Sunt aici două versiuni: a) „Freedom House” apelează la „experți” proprii, care se dovedesc niște hârburi învechite, opace la desteleniri și evoluții în pantă abruptă, cu efecte catastrofale în planul obiectivității (și pe cale de consecință, al credibilității); b) NGO-ul new-yorkez apelează la forța de lucru locală, în sistem de lucru cu bucată, dispuși pentru un ban în plus să gloseze delirant, de poziții partizane ușor de clasificat.

Am fost pus în situația de a lua la bani mărunți un asemenea clăsament produs tot de „Freedom House” (sunt ceva ani) și pus în circulație de Institutul internațional de presă cu sediul la Viena. Am provocat atunci o discuție și mi-am găsit suficienți adepti pentru a demonta făcătura în cauză, plină de judecări din fuga calului. Dar am avut posibilitatea de a vedea și de unde ni se trăgea. Se datorau în întregime acele evaluări de troatru unei rețele de experți totalmente pe dinafara domeniului, dar dispuși să facă afirmații fără susținere. Nota la purtare ce se da atunci se întemeia pe asemenea raționamente de doi lei (Să nu credeți că nu am cerut explicații la situația creată directorului Institutului. Mi-a răspuns: „Nu noi. Freedom House afirmă asta!” Cu alte cuvinte o firmă acreditată lucrează cu autorizare și, prin autoritatea sa, unor propoziții șchioape, o altă instituție de autoritate are grija s-o răspândească pe tot pământul...).

Cu raportul anual de la „Freedom House” eu am

terminat. L-am citit și l-am depus unde merită: la coș.

Dar așa risca să sesizez ceva.

Subiectivismul oricărei note poate proveni dinspre ambele capete ale riglei de măsurat. Și dinspre cel scos la tablă și dinspre persoana de la catedră. Să-i lășăm în banii lor (la propriu) pe cei ce ne dau calificative. Dacă este ceva serios în conștin, vom consemna spuntovicos, cu ghiozdanul pe genunchi, orice merit.

Cât ne privește pe noi, școlari plecați să ne trăim viața pe portativul democrației autentice: nu oferim cu prea dezinvoltă aplecare munții celor atât de nesățioși să tragă cu noi în noi? Recurg la propriul portofoliu de întâmplări. Am văzut cu ochii mei acel voluminos memoriu semnat de un distins lider politic din București, redactat cu un patos greu de egalat și trimis Congresului SUA. Rugămintea exprimată: să nu ni se (re)acorde clauza națiunii celei mai favorizate până ce peste România nu va plana victorioasă democrația. A ajuns pe masa cui trebuie și amănarea a devenit realitate. Am în minte ziua primei mele vizite la Strassbourg. În vreme ce oficialii români pleadu cauza accesului nostru în Consiliul Europei, o delegație reprezentativă a opoziției în epocă (le știu pe dinafară numele) se deplasase special pentru a convinge că România trebuie ținută pe tușă. Rețin momentele vizitei mele – imediat după alegerile din 1990 – la Departamentul de stat și întrevederile la Oficiul purtătorului de cuvânt și la referentul de spațiu pentru țara noastră. Mi s-au rostit formulări usturătoare ale decalorilor, totuși primele alegeri libere după ani ai. Mi-au fost indicate și sursele documentare: gazete din



țară cu finanțare externă. Auzim, nu de puține ori, în limba română, cuvinte de nepus pe hârtie la adresa ziarelor și a ziariștilor noștri. Le rostesc personalități de rang înalt, o face de regulă opoziția, o fac „reprezentanți autorizați ai societății civile”, cum se intitulează cei în cauză. Mi se confesa cineva cum după vizite oficiale la București ale unor delegații din străinătate, „suntem chemați – la Ambasada – noi, cei din societatea civilă”. Veți fi de acord cu mine că nu pentru a asculta împreună muzică de sezon.

Sper să fi fost înțeles. Vorbele bine intenționate, oricât de aspre, se cer urmărite și luate în serios. Tot ce se dovedește maculatură, las la tomberon! Eu, cel puțin, așa procedez.

Pe de altă parte, ar fi cazul să ne mai scuturăm de naivități (intră aici și incompetența și dragul de originalitate și arghiofilia...) care se întorc, prin efect de bumerang, în punctul de unde au plecat. Nu-i păcat? Poile toxice, indiferent de cine le provoacă, se revarsă peste întreg cartierul...

Neagu UDROIU

Exercițiu de lectură

„Revelația macră” sau fariseismul burții consumiste

Ion CORBU

Un poem care, în epoci revolute, când „revelația macră” – excelentă sintagmă poetică – lua chipul unei „cruciade a copiilor” l-ar fi putut duce pe autor, în cel mai fericit caz, la anatimizare. Pentru că, un astfel de poem revoltă, poate zgudu din temelii un posibil sistem, fie el și sacru. Care s-a aparat, secole de-a rândul, cu ghilotina și rugul.

Eu nu cunosc dogma în nu știu dacă religia impune astfel de simboluri ori dacă marketingul și laicul au confiscat aceste simboluri și le transferă religiei, însă imaginea poetică este cutremurătoare și ar putea da frisoane de conștiință:

„un miel sfărțecat, cu vințrele deschise și ochii alintiți spre paradis! acesta este simbolul carității creștine, al evlaviei dusă până-n vârful jungherului nevinovat”

Nevinovăția jungherului, înțelesă ca o condiție sine qua non a „carității creștine” nu poate să nu zguduie sistemul de valori care le împărtășește și le promovează. Și care, cu posibila sinceritate absolută, sunt adoptate, ca modus vivendi, cu onestitate și credință de mari mase de oameni. Care trebuie înțelese și respectate. Însă punerea în discuție a simbolurilor poate reprezenta primul pas în punerea în discuție a fondului. Și aici rațiunea începe să-și pună întrebări. La care nu întotdeauna răspunsurile pot fi convingătoare.

Ca de exemplu: de ce această „revelație macră”? „de ce cruciada copiilor”? „de ce sancționate Sodoma și Gomora legitime peste timp”? „De ce caritatea creștină, și evlavia trebuie duse „până-n vârful jungherului / nevinovat” ? Și câte, câte alte de „de ce-uri!” Din posibilul și rău „de ce-uri” din care cele invocate sunt poate cele mai nevinovate, multe trimit în fața oglinzii. Și ne obligă să descoperim că, activ ori ca simpli

spectatori, participăm, aflându-ne în incompatibilitate doctrinară, la „ritualurile candide” caționând „un abator creștin imens” care „fabrică pe bandă rulantă / simboluri pure [...]”

Nu doresc să intru în dogmatică însă nu pot să nu constat un fariseism contemporan în ceea ce privește practica, în raport cu învățăturile morale. Nu pun în discuție rolul imens pe care ortodoxia l-a avut în unitatea și evoluția neamului românesc – nu mă pot abține să

fapte antidocinare. Nu pot să înțeleg indiferența creștină în fața bombardării unui popor în noaptea de Paști. Iată, așadar, căpăva, și am invocat foarte puține, conotații de fond la care face trimitere simbolistica poemului. Pentru că nu lanțul trofic, poate firesc din punct de vedere natural, este biciuit în acest poem, ci ridicarea acestui ciclic „holocaust” ovin și suin la rangul de simbol dogmatic. Care ne amintește de ritualurile sacrificiale păgâne „un miel sau un porc

sunt un păgân!

un miel sfărțecat, cu vințrele deschise și ochii alintiți spre paradis!

acesta este simbolul carității creștine, al evlaviei dusă până-n vârful jungherului nevinovat

zeci, sute, mii de miei făcuți ciorbă și stufat pentru a da burții pioase satisfacția unică a revelației

un abator divin imens fabrică pe bandă rulantă simboluri pure și le vinde doritorilor de indulgențe gastronomice

la naștere - onoarea sângină a ritualului o are porcul la înviere - mielul

între una și cealaltă sunt momente de post purificator când spiritul își deșartă cânta înhămată la prea/păcătoșul trup căci

un animal sacrificat în afara dogmei este o surșă banală de hrană

un miel sau un porc spintecat în lumina candelai celebrează o revelație macră

un miel sau un porc spintecat în lumina candelai / celebrează o revelație macră”

Oare păgânismul să fie mai puternic decât credința?

Și, dacă este reală minunea apărinderii flăcării de la catedrală, „mormântul învierii”, atunci poemul poate fi privit ca o acuză a simbolisticii comportamentale actuale, în raport cu simbolistica sacră a învierii cristice.

spintecați în lumina candelai / celebrează o revelație macră”

Oare păgânismul să fie mai puternic decât credința?

Și, dacă este reală minunea apărinderii flăcării de la catedrală, „mormântul învierii”, atunci poemul poate fi privit ca o acuză a simbolisticii comportamentale actuale, în raport cu simbolistica sacră a învierii cristice.

Reflecții săptămânale

În general

Într-o poiană un părau trece printre florile de câmp, rătăcindu-se în vale spre pădurea de stejari. Este așa de frumos încât cei de la Romsilva au montat din loc în loc mici tăblii pe care au scris:

Atenție! Nu priviți în iarbă!

Turiștii care nesocotesc avertismentul ratează frumusețea naturii. Acolo jos, rădăcinile plantelor se luptă pentru viață, iar felurilele gâgâanii își sfărâmă trupurile în zilnice ospețe.

Un „întins câmp de măcel”, cum ar spune Voltaire, iar angajații Romsilva știu acest lucru, deoarece *Adoratorii* este bibliografie obligatorie la angajare.

Depărtarea face lucrurile frumoase. Știm că, retrospectiv, suferințele ni se par trecătoare trisești, de-o-mălancolică frumusețe.

Abundența de amănunte face dintr-o biografie lectura preferată a cititorilor bărfitori. Eroul există doar în general; particularitățile îl banalizează.

Prin detalii, portretistul devine un desenator al planșelor de anatomie. În același fel, o partitură ajunge test al îndemnării, ratând simfonia.

Căți romantici ar mai iubi Luna, dacă i-ar vedea și craterelor?

Generalizații și veți găsi frumosul. Oare nu din spațiu se vede cel mai frumos Pământul? Lumea este în general frumoasă; numai detaliile o compromit.

Alexandru LUCINESCU

(Urmare din pag.1)

În proiectul lui apăreau și primele pasaje subterane, unul dintre acestea chiar pe amplasamentul pasajului din capatul străzii Lipsicani, pe care îl utilizăm astăzi. El vroia aceste pasaje subterane în punctele de intensă circulație „pentru a împăca afluența vehiculelor cu pietonii”.

Introducerea metroului o amână pentru anul 2000, argumentând: „până atunci problema nu va deveni de actualitate”. Tot el prevedea acoperirea unei porțiuni de pe Dâmbovița, pentru construirea Pieței Senatului.

În anul 1921, prezenta „Raport asupra chestiunii lucrării publice București”, despre alimentarea cu apă a Bucureștiului, iar la finalul anilor ’20 aduna într-un volum cele mai inventive proiecte edilitare-urbanistice pe care el și generația lui le gândeau pentru București. Ceea ce numim astăzi „amenajarea teritoriului” îl preocupa în 1929, când pleda pentru un „Superurbanism”, adică un „urbanism național pentru folosința terenului”; în anii ’30, el aducea în discuție necesitatea de a se crea o rețea verde interurbană, iar în anul 1932 prevedea constituirea unui „Centru civic”, ce trebuia să concentreze clădirile publice



importante ale statului în jurul unei mari piețe, de la care să pornească o axă majoră a orașului.

Ceea ce este uimitor astăzi e faptul că propunerea două amplasamente pentru acest viitor centru politico-administrativ, ambele în zone deja construite, unul din aceste amplasamente fiind chiar colina, pe care după 50 de ani, Ceaușescu a impus realizarea proiectului Casei Poporului!

În anul 1935, Cincinat Sfîntescu aprofunda planul de sistematizare din 1919, introducând idei noi, în acord cu dezvoltarea orașului din anii ’20. Activitatea primului urbanist autentic al capitalei, Cincinat Sfîntescu, ne apare azi de o consistență și o coerență impresionantă: atât în planul scrierilor teoretice, al proiectelor

ficele Regelui Ferdinand și ale Reginei Maria, Elisabeta, fostă regină a Greciei, îi declara lui Paul Morand, despre București, că: „este un oraș pettic”.

Intr-un text publicat în revista Simetria, din toamna anului 1939, arhitectul Octav Doicescu nota: „Măsurile luate în organizarea orașului nu cuprind însă idei generale. Ele se referă îndeosebi la întreținerea orașului, la corecturi de străzi, înlesniri de circulație, măriri sau creări de piețe etc. Toate aceste eforturi, împărțite pe întinderea orașului, al profesorului Alexandru Cismigiu, de mulți ani stabilit la New York, unde și-a clădit o solidă reputație profesională. Revedeam pe fostul meu profesor din facultate și am comentat cu el scandalul iscat în

atât de monotone și cenușii care flanchează arterele capitalei?”

Din 1990, liberalismul politic a ridicat haosul urbanistic la normă de proiectare: construcții de tot felul au apărut la întâmplare. Unele dintre ele, care ar fi trebuit să devină accente la scara orașului, au apărut în punctele cele mai neașteptate, neglijând total contextul respectiv!

Acum un an, întâmplarea a făcut să merg prin București alături de unul din reputații profesori de structură, inginerul Noni Dumitrescu, fost asistent al profesorului Alexandru Cismigiu, de mulți ani stabilit la New York, unde și-a clădit o solidă reputație profesională. Revedeam pe fostul meu profesor din facultate și am comentat cu el scandalul iscat în



legătură cu înalta clădire de birouri Cathedral Plaza din proximitatea Catedralei Sfântului Iosif. Profesorul de structură, venit de la New York, nu era atât de deranjat de dialogul volumetric atât de discutabil stabilit între cele două construcții, așa cum se percepea din dreptul intersecției de la Calea Victoriei, cât de faptul că la-auri proiectului și cei care l-au aprobat nu s-au gândit nici un moment la insurmontabile probleme de circulație pe care le aduce această nouă construcție: necesitatea unor parcaje ample, traficul auto adus chiar lângă Catedrala Sfântului Iosif, lățimea actuală a străzilor din jur, și toate astea într-un oraș care, și așa, are probleme de circulație nerezolvate. Prin inconștiență sau lipsă de profesionalism, nu numai că problemele mai vechi erau nerezolvate, dar se creau altele noi, probleme insurmontabile pentru oraș!

Nu voi insista aici asupra impresiei cu totul dezagrabile pe care noua clădire, Cathedral Plaza, o produce atunci când te afli în Piața Sălii Palatului, care pare acum minimalizată și fără perspective.....

De fapt, nu este prima dată când am constatat că aceia care proiectează și care aprobă proiectele le analizează doar secvențial, fără o percepție de ansamblu, adică din diferite unghiuri de vedere, asupra felului cum se compun și suprapun volumele, cum se desenează în spațiu siluetele ansamblurilor Welch împreună cu intervențiile mai noi....

Pentru a încerca să corejeze o parte din problemele urbanistice ale orașului, urbanisții noștri ar trebui să ia exemplu de la alții, cu tradiții mai îndelungate și realizări urbanistice recunoscute.

În Franța, de pildă, amenda pentru construcție ilegală ajunge la 300.000 euro și demolarea acestora, iar la recidivă se face pușcărie.

Fiecare nou proiect, și cu atât mai multe cele de urbanism, este îndelung discutat de

primărie și nu se aprobă decât numai după ce toți vecinii de amplasament își dau acordul.

Clădirile cu mai multe etaje nu se admit în zonele istorice decât cu foarte mare greutate și cu argumente solide.... Nici astăzi nu s-a stins în Paris scandalul iscat cu ani în urmă de construirea turnului din Montparnasse și nu puțin sunt aceia care califică construirea respectivei clădiri drept cea mai gravă greșală urbanistică, care a prejudiciat iremediabil silueta orașului.

În zona centrului istoric al capitalei, blocurile cu multe etaje ar trebui interzise, concentrarea lor făcându-se în noile centre de polaritate, precum este cel de la Defense, pe axa Place de la Concorde - Place d’Etoile.

Aceste concentrări de clădiri cu multe etaje ar constitui reperele unor orașe satelit, capabile să descongeseze capitala, să-i preia din responsabilități și în care să se construiască, pe lângă clădirile înalte, zone de vile cu regim redus de înălțime.

Metroui de mare viteză și adâncime ar lega orașele satelit de marelle oraș.

În paralel, ar trebui instituită o restricționare a traficului privat auto în zonele istorice centrale, încurajându-se utilizarea mijloacelor de transport în comun. Pentru asigurarea locurilor de parcare, ar trebui create mari parkinguri subterane sub străzile și piețele publice actuale, așa cum s-a procedat în Paris chiar în zona celebrului Champs Elysee.

Fapt, dacă este ceva cu adevărat uimitor, din punct de vedere edilitar, în Paris, este felul cum diriguitorii orașului au creat, în decurs de vreo 150 de ani, un labirint fabulos de tuneluri și canale sub orașul de la suprafață, care îi asigură acestuia o bună funcționare.

În ceea ce privește clădirile de patrimoniu, ar trebui permanent să ne conducem după ideea că este mai ușor să îngrijim și să reparăm o clădire decât să o reabilităm când a ajuns o ruină.

110 ani de la primul Campionat Național de Oină

Cultul și cultivarea oinei la SPIRU HARET

(Urmare din pag.1)

Nu ne propunem să refacem aici drumul prin istoria multiseclară a acestui joc strămoșesc, de băș și minge, ale cărui istorie și desfășurare se studiază la facultatea de profil a Universității noastre. Este suficient să evidențiem că oina este una dintre cele mai vechi creații ludice probate pe plaurile dacoromânilor, încă din vremea când componentele și manifestările vieții sportive europene nu aveau denumirile actuale.

După părerea noastră, acest joc este sinteza cea mai autentică, mai specifică a spațiului mioritic, este un decupaj din fluxul existenței noastre: un joc profund, solidă, cu peisajul interior al poporului român, cu ancestralul suflet românesc.

Cămpia Română, șesurile Bărăganului, Dobrogei, Moldovei până la Nistru, dar și plaiul – acel plan înalt, deschis, verde – din întreaga Transilvanie constituie orizontul răspândirii oinei – joc colectiv, de echipă, cu rol de element unificator în patrimoniul nostru cultural.

Pe scurt, cam de prin aceste vremuri și de pe aceste meleaguri și-a alcătuit structura motrică, regulile de desfășurare și s-a format, ca joc reprezentativ în tradițiile sportive ale românilor, oina noastră. Această structură apelează la toate resursele psihomotrice depozitate în ființa umană: de la mers și alergare, săritură, prinderea, pasarea și lovirea mingii cu bastonul, și până la lovirea cu mingea a celor care încalcă teritoriul dintre cercuri (case), pentru ca astfel să rămână cât mai puțini invadatori „nepedeșiți” cum se cuvine.

Una din zonele de oinare a oilor, respectiv de trecere a lor către șes, în preajma unor meleaguri, care de secole poartă acest nume, este Oinac (Oinacu). În această veche localitate de pe malul stâng al Dunării, în apropiere de Giurgiu (la 6 km), ce formează un triunghi echilateral cu Oltenia și Glina, arheologii au descoperit necropola ce conține două niveluri distincte, din punct de vedere etnic și cronologic, datând din secolele III-IV d.Hr. Semnalată în Dacia în vremea romanilor, Oinacu făcea parte în vremea războiului de cucerire a independenței din plasa Marginea, județul Vlașca.

Oinești sau lazul Vechiu este numele unui sat vechi din fosta plasă Cărligărua, județul Iași.

O localitate cu acest nume, contopită apoi cu satul Ulmi, a existat și în fosta regiune București,

iar altele, purtând numele de Hoinari, existau în județele Buzău, Brăila și Ialomița, numirile vechi fiind înlocuite cu vremea.

Cu numele de Hoyna este menționat un rău de către istoricul italian (episcop de Nocera la 1528) Paul Giovio, în vol. III al lucrării sale *Historiarum sui temporis ab anno 1494 ad annum 1548, libri XLV, Basileae 1560*, din care cităm: „Iară spre Răsărit [Valahia] are un lac cu pești (piscesus), care-l formează râul Hyeranus, numit, de cei ce locuiesc în preajmă, Prut. La miazănoapte se hotărăște [are ca hotar n.n.] prin râul nensemnat Hoyna și îndreptându-se prin ținuturile țărmenre până la Istru, ocolind astfel capul țării, revărsându-se prin nenumarate guri în Istru, în fața insulei Peuce...”



Mihail Sadoveanu în perioada în care a fost atras de oină în calitate de component al echipei Liceului Național din Iași, condusă de profesorul I. Nițescu (9 mai 1896)

Un rău sau poate o localitate (neidentificată) cu numele Oina apare în descrierea Valahiei superioare făcută la sfârșitul secolului al XVI-lea de către teologul și cosmograf italian Gian Lorenzo d'Anania. În lucrarea sa *Sistemul universal al lumii sau Cosmografia* (Veneția, 1569) autorul face mențiunea că Valahia superioară „merge de-a lungul Dunării până la insula Brăilei și la râul Prut și la „Oina” nu se mai găsește alt orăș...”

În sfârșit, o descriere anonimă olandeză, din anul 1668, a Țării Românești și Moldovei, tipărită în anul 1687, prezintă interes documentar indeosebi prin pasajul: „La miazănoapte dă de râul Hoina sau de principatul Moldovei [...], care și-a luat numele său de acum de la unul din râurile sale sau de la castelul Moldavien, ce se află în țară”

În Transilvania, cu excepția comunei Oina, situată la circa 7 km de Tg. Mureș, o localitate sau o apă cu numele de oină nu există, semn că oinarea oilor și patria vechiului

joc de care ne ocupăm vizează, în principal, Moldova și Cămpia Dunării.

Ca și variantele Mioriței, diferitele denumiri date oinei în Transilvania nu aduc schimbări în scenariul și fondul structural al jocului. O însemnare din anul 1763 a lui Nicolae Stoica din Hațeg, pe o cazanie, de la Râmnic, descoperită de Nicolae Iorga, enumera printre jocurile practicate de copii „lapta mică” – o altă denumire sau o variantă a oinei.

În zona Blajului, oinei i se spunea „lapta lungă” sau „de-a lungă”, în regiunea Brașovului „Baciul”, „Fuga”, „Fuga”, în cea a Dejului „Halca”, „Hopăci”, iar în alte zone „Matca mare”, „Bata”, „Pila” etc.

Despre existența oinei ca joc aflăm câte ceva și din Istoria

locuri anume, așa cum în istoria universală localitățile Rugby și Badminton, din Marea Britanie, au dat nume și sporturilor respective.

Nimic nu este în plus și nimic nu-i lipsește acestui joc al vechilor șesuri românești, al bărgănelor, joc de echipă, semn că destinul pus în joc nu este de înfruntat de unul singur. Joc pastoral la origine (oierit, oierie, păstorit), în care e prezentă ideea arhaică a ciclicității, a întoarcerilor – o echipă se află la păscare (în cercuri) și apoi la bătaie – oina nu indică o sarcină motrică și nici ideatică, așa cum pare, ci dimpotrivă. Mesajul jocului este acesta: totul se reîntoarce, nu există numai atacuri și propășiri, continue, infinite.

O descriere sugestivă a modului cum a fost sărbătorită, la Iași și în împrejurimi, ziua de 1 mai 1857, serbare pastorală păstrată de la daco-romani sub numele de Armindenea, din programul căreia nu a lipsit oina, o aflăm în „Gazeta de Moldova”, anul XXVIII, p. 138.

Descrierea oinei și a altor jocuri cu mingea a fost făcută de literatul român Al. Lambrior, în „Convorbiri literare” din aprilie 1875, jocul beneficiind de una dintre cele mai vechi prezentări din literatura noastră de specialitate.

Istoria oinei nu-i mai săracă în evenimente reprezentative decât datele și documentele care evocă începuturile fotbalului în Anglia sau ale basse-ball-ului în S.U.A. Prin urmare, să nu-i cerem mai multe antecedente istorice decât acestea, deoarece nu ni le poate oferi. Pretinsa continuitate în istorie a unei practici sportive, pentru a umple golurile existente și a obține istorii anuale, riscă să introducă trasee frauduloase. Chiar logica istorică ne obligă să afirmăm, de pildă, că alergarea, înolul, deplasarea pe apă și pe zăpadă, ca și oina (unde apar aruncarea, prinderea, lovirea și respingerea mingii) sunt manifestări ludice primare, istorice, începuturile lor confundându-se cu apariția gândirii și limbajului. Folosirea multiplă a bășului și a mingii pare să fie una dintre primele trepte pe care a pășit omul de la stadiul de natură la cel de cultură.

Bășul, mingea și, în general, fiecare unealtă creată de om întruchipează, într-un anume fel, un joc, o întrecere sau intră în alcătuirea acestora. Așa stau lucrurile și cu bășul și mingea de oină. Acolo unde arheologii au descoperit prezența ambarcației, arcului cu săgeți, sulitei, a schiului, saniei etc. este sigur că au existat și practicile ca atare: utilitare și ludice.

„Acestor jocuri tradiționale și pitorești – oina și haideucii – le-am fost părtaș credincios în toate duminicile frumoase de toamnă” scria Mihail Sadoveanu. În amintirile sale literare, marele romancier mărturisea: „Nu se știe oare că avem o tradiție a jocului de oină? Că l-au jucat și părinții noștri și i-am jucat și noi? Și douăzeci și cinci de generații de școlari...? Nu cumva cei ce se ocupă de educația fizică a tineretului socotesc sport numai foot-ball-ul și alte vocale anglo-saxone? ...

Oina însă este a noastră și n-o mai are nimeni”.

Practicat la scara întregii țări, precum și în Basarabia, Bucovina până la Lwow (în Polonia), Banatul sârbesc, Dobrogea și sudul ei (fostul Cadrilater), acest joc sportiv, ce vine din antichitatea daco-romană, constituie o cucerire a latinității și unității noastre de evoluție istorică. Un joc care ni se potrivește și la doina – comori de neprețuit ale culturii poporului român. Un predicator al unității culturale a românilor de pretutindeni, al cărui specific nu se capătă și nici nu se pierde.

Cât privește asemănarea sa cu basse-ball-ul, joc foarte popular astăzi în S.U.A. și, de aici, răspândit până în Cuba, Australia, Japonia etc., nu riscăm prea mult dacă avansăm ideea că ambele își au soriginea pe pământ românesc. De aici va fi fost luat jocul și dus pe continentul american de către transilvănenii care au emigrat, în secolul al XVIII-lea, în Statele Unite ale Americii. Aceste două jocuri cu mingea bășută cu bășul, abia dacă se deosebesc între ele, fiind de fapt unul singur.

Oina, hoina sau cu denumirile ei transilvănene („de-a lungă”, „de-a patru să stăm”, „de-a fugă” etc.) reprezintă un bun cultural ale cărui simboluri (bășul și mingea) apar frecvent în cultura poporului nostru.

Modernizat la sfârșitul secolului XIX, când îl practica și Mihail Sadoveanu, care considera că „Orice om vrednic trebuie să învețe întâi și întâi a juca oina. Fără aceasta nu-i bun de nimic și nu face două parale”, jocul a căpătat reguli unice, iar terenul a dobândit dimensiunile și marcase apropiate de cele din zilele noastre, datorită savanului Spiru Haret. El, fostul ministru al învățământului, a schimbat cursul istoriei oinei, practicată până atunci pe terenuri fără margini. Introducând oina în programa școlară, Spiru Haret a devenit astfel garantul ei ca mijloc instructiv-educativ în paideea românească.

„În școlile noastre nu mai văd jucându-se barul, mingea bășută, ogolul, mingea la zid și indeosebi unul din jocurile noastre originale cele mai frumoase pe care l-am jucat eu, anume oina. Aș dori ca dumneavoastră să începeți o campanie în această direcțiune și vă asigur de tot concursul meu. Aș dori să începeți chiar acum să învățați pe elevi să joace acest joc, care pune în mișcare tot corpul și dezvoltă atât de mult îndemnarea, vederea, preciziunea ca și inițiativa proprie”

Ministru, Spiru Haret

Au aceste cuvinte se adresa, în urmă cu mai bine de un secol, ministrul Spiru Haret, celor cu care a colaborat îndeaproape la valorizarea educației și cultivării fizice în învățământul românesc, atrăgându-le atenția asupra necesității să a redescoperi oina și a o reaseza între bunurile naționale fundamentale care ne-au marcat identitatea, învățându-ne să fim români. Era firesc ca un popor atât de vechi și de unitar să aibă și un joc identitar, joc colectiv, de o transparență desăvârșită, ce contrazice individualismul din care unii au făcut principala caracteristică a românului.

Însuși gestul ministrului învățământului de a evidenția valorile acestui joc tradițional – popular constituie un fapt de mare responsabilitate și probitate profesională, gest onorat cu sfințenie și cultivat apoi la scara României de mâine de reputatul om de școală, el însuși fondator de școală ultramodernă – profesorul universitar doctor Aurelian Gh. Bondrea.

Spiru Haret nu era un adept al Semănătorismului, care cerea îndreptarea atenției spre lumea satelor, pentru a o emancipa, sau în vederea revigorării tradițiilor și spiritului național. Pur și simplu el a făcut reformele din învățământul românesc animat de nobilul gând: „Cum arată astăzi (1895 n.n.) școala va arăta mâine țară”.

În ceea ce privește destinul jocului de oină, Spiru Haret a fost demnitar care a înțeles că modul cum era pus în valoare acest joc tradițional-popular nu e o problemă particulară a unui club, liceu, sat sau a unei societăți sportive, ci o problemă de stat, o problemă a națiunii. Așa se explică toate demersurile sale pentru practicarea obligatorie a oinei în învățământ, pentru definitivarea regulilor jocului și elaborarea unui Regulament



Echipa campioană națională udând cu șampanie gazonul terenului Universității Spiru Haret, care iau titlul și cupa în anul 2007

oficial unic (1898), pentru amenajarea terenurilor în fiecare comună, demersuri care au culminat cu organizarea la București, la 9 mai 1899, a celui mai mare concurs general de oină. Marele competiție de acum 110 ani, în care echipa liceului Nicolae Bălcescu, din Brăila, s-a clasat pe primul loc, este considerată primul Campionat Național de Oină.

De atunci încoace au fost angajați în jocul de oină Mihail Sadoveanu, Ionel Teodoreanu, Demostene Botez, Dumitru Almaș, Fănuș Neagu și mulți, mulți alții.

„Noi, români, avem oina. Jocul de oină este una din creațiile poporului român, care, ca și creațiile folclorice, a reușit să se transmită din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre, fiind reprezentativ pentru paginile de istorie ale sportului românesc, inspirat de jocul popular și nu ca o creație impusă sau ca efect al spiritului de educație” – scria în postfața unei cărți a subsemnatului, apărută în anul 1994, distinsul istoric Dumitru Almaș, cu care am avut onoarea de a fi coleg pe când Facultatea de Istorie a UȘH funcționa în Casa Nicolae Iorga de la Vălenii de Munte. „Oina. Iată un joc care mi-a încântat copilăria...” „E un vechi joc și numai al nostru” – scria, la rândul-i, Fănuș Neagu în cartea consacrată acestui sport.

Dar un strănic jucător de oină a fost multă vreme profesorul universitar doctor Aurelian Gh. Bondrea, rectorul Universității Spiru Haret, președintele Fundației Românie de Măine.

În această calitate, domnia sa a preluat multe dintre manifestările Federației Române de Oină, oferind baza sportivă a Universității, spații de cazare și masă pentru echipele participante la marile competiții (finala Campionatului național, a Cupei României), sala Senatului, pentru desfășurarea simpozionului „De la oina de ieri, la oina în România de mâine” etc.

De altfel, la 22 octombrie 2006, sub semnătura președintelui Federației Române de Oină, ing. Marcel Ursu, domnului prof.univ.dr. Aurelian Gh. Bondrea, președintele

Fundației Românie de Măine, rectorul Universității Spiru Haret, i-a fost înmănat un trofeu pe care sunt înscrise cuvintele: „Cu recunoștință pentru sprijinul acordat în susținerea jocului de oină în România de Azi și de Măine”.

De dragul oinei, pentru care are un cult, oferind o cupă din porțelan, aurit, cu scene în basorelief, artistic lucrate, ca trofeul transmisibil echipei campioane (începând din anul 2006), fostul jucător de odinioară, Aurelian Gh. Bondrea, a acceptat propunerea Biroului federal de a îndeplini funcția de Președinte de Onoare al Federației Române de Oină.

Dat fiind faptul că și Spiru Haret a fost vicepreședintele unei federații, rectorul Universității ce-i poartă numele continuă, de fapt, o tradiție: aceea de a cultiva oina la scara întregii țări, și în primul rând, în centre unde Universitatea are filiale.

Avem deja, printre studenții centrelor noastre universitare, numeroși jucători de oină, componenți ai echipelor divizionare din București, Iași, Vaslui, Maramureș, Tg. Mureș, Seveuca etc., inclusiv ai echipei Frontiera Tomis Constanța, prima câștigătoare a trofeului de campioană. Ei trebuie folosiți pentru cultivarea în continuare a sportului nostru național, devenit mai mult un ritual de afirmare a identității românești.

Alarmată de numărul tot mai redus al jucătorilor și manifestărilor de oină, Federația Română a acestui sport, în plantul său din anul 2003, reclama faptul că „nicio facultate de educație fizică, inclusiv cea care arborează titlatura de «națională» (Academia Națională de Educație Fizică) nu a mai predat oina nici măcar ca disciplină facultativă, preferând luptele feminine – judo, karate sau alte orientalisme”.

Din fericire, nu ne simțim vizați, întrucât, la facultatea de profil a UȘH, un curs de oină există. Însă, dacă îl parafrazăz pe George Coșbuc, care punea «oina» în original, ajungem la fireasca întrebare: „Dar când te-am pierde «oino», Ai cui am rămânea?”

Cândva, un pian, la Râmnicu-Vâlcea....

Prof. univ. dr. Carmen STOIANOV

Cândva, un pian, la Râmnicu-Vâlcea. Fără să vrem, aluneecăm, ușor, pe panta aducerii aminte. Intrăm pe tărâmul de neuitat al unui remember perpetuu, care mângâie și dă speranță. Suntem la Râmnicu-Vâlcea, sub un cer binecuvântat de căldura sufletească a celui ce a marcat, printr-o voință neabătută și o prezență continuă, stagiuni-reper în acest oraș în care și-a conceput opera: aceea de transformare – cu decenii în urmă – a unei localități dintr-o Românie vîd aculturală și cenușie în municipiul de uluitoare forță și vibrație culturală intrinsecă, în care astăzi muzica este regină. Cum altfel, decât creând aici un mediu propice, croind aici o viață muzicală întreținută prin efortul de zi cu zi și ceas de ceas, chemând personalități, depistând talente, cultivându-le, arzând de dorința de perfecționare, chemând publicul să se cultive, să se manifeste???

Ați auzi – fără îndoială – și poate chiar ați participat direct sau indirect la vacanțele muzicale de la Râmnicu-Vâlcea. ...Ați auzi – fără îndoială – și poate ați urmărit cu înfrigurare evoluția tinerilor la cursurile de măiestrie de la Râmnicu-Vâlcea. ...Ați fost alături de cei care au clădit cu o impresionantă tensiune a trăirii și cu o perspicace

printr-unul din portalurile deschise de ea spre sufletul Europei muzicale: **Festivalul Tinere Talente**, alături de neobosita Rodica Sava... evident, alături de ea și de colaboratorii ei, de la cel mai tânăr participant la criticii muzicali și la reprezentanții forurilor locale – o numesc aici pe Carmen Zgripcea, atât de atentă permanent cu toate amănuntele – și nu puține!

Am fost tot timpul la unison cu vocația tinerilor ce conformaseră deja la porțile măiestriei. Și, evident, am dorit să mă reîntorc. O fac, întotdeauna cu plăcere. De această dată, cu o lună mai devreme de tradiționalul festival vâlcean cu dimensiune paneuropeeană, am fost invitată să fiu președinta juriului celei de-a doua ediții a Concursului Național de Interpretare Pianistică Irina Șațchi, concurs demarat în 2008 de două dintre fostele eleve ale „doamnei”: prof. Doina Gănescu – directorul concursului, în același timp directoarea Școlii Populare de Artă și Meserii din Râmnicu-Vâlcea, și lect. univ. drd. Dorina Arsenescu, colega mea la Facultatea de Muzică a Universității *Spiru Haret* –, director artistic al concursului. Pe amândouă le unea amintirea celei ce le-a îndrumat pașii devenirii artistice, ca și dorința de a-i cinsti amintirea, de a o prețui și a-i perpetua memoria în ochii tinerii generații; ambele sunt „haretiste”, absolvente din prima

răspunde la telefoane, secretariatul dă relații, membrii corpului profesional asigură perfectă desfășurare a primei zile de concurs, secretariatul concursului (Daniel Florescu, Hermina Bădițescu, Daniel Dumitraș) „zbârnăie” la propriu... „Dorina Arsenescu, abia întoarsă de la gară, unde a întâmpinat un grup de oaspeți, primește un alt telefon și „zboară” la autogară, sosește în grabă cu încă un membru al juriului, venit de departe: este „maestrul de ceremonii”: are în mână plantul concursului, pe care îl oferă celor interesați, are desfășurătorul, face corecții de ultim moment, invită concurenții în ordinea indicată de program, face prezentarea juriului, invită la discuții preliminare. Este o ocazie specială și totul se desfășoară cu o precizie de ceasornic, pe meridianele acelei inimii ce a bătut și – după cum se pare – bate în continuare pentru împlinirea destinului muzical al Vâlcei.

Mă simt acasă, adoptată deja, ca mulți alți muzicieni, colegii mei de breaslă, inclusă în ampla respirație a Vâlcei muzicale. Îi simt, alături de mine și de juriul alcătuit din prestigioase personalități ale pianisticii românești – doamna prof. univ. dr. Lavinia Coman, reputată concertistă, pedagog și om de inimăginabilă deschidere culturală, conf. univ. dr. Viniciu Moroianu, vâlcean de adopție, concertist și pedagog ale cărui dăruire și talent au

locurile pe podium nu au fost ușor de stabilit. Juriul a trebuit să cântărească totul: alegerea repertoriului, stăpânirea și diferențierea stilistică a pieselor abordate, realizarea pianistică sub aspect tehnic, stilistic, estetic, prezența „în sine”, în fața publicului, a tinerilor interpreți, personalitatea proprie sau cea nedorită „dublură” a profesorului care spune „lă ca mine!” nota de originalitate permisă de textul muzical, capacitatea de comunicare.... Vă asigur că, în măsura în care a fost un maraton pentru soliști, a fost un maraton și pentru juriu. Deopotrivă, toți participanții s-au detașat prin date personale demne de luat în seamă; a fost remarcată excelența calitate a îndrumătorilor, cadre didactice de la toate unitățile școlare sau artistice prezente în concurs. Cu toții au primit diplome de participare, însemnele concursului – realizate în atelierele Școlii Populare de Artă și Meserii din Râmnicu-Vâlcea, cea care a realizat și trofeul și, nu în ultimul rând, feliicitări și încurajări din toată inima să continue să se perfecționeze, înmulțind orele dedicate studiului. Oiere concurs își are variabilele lui și ordinea podiumului o hotărăște clapa în care toate datele se coagulează într-un tablou unitar, ce recomandă respectivul tânăr ca posibil candidat pentru a trece pe porțile măiestriei; nimic nu este prestabil, însă, anul viitor, câștigătorul va trebui să confirme justetea

SECȚIUNEA I. ȘCOLI DE MUZICĂ ȘI LICEE DE ARTĂ

- FIERARU ȘTEFANIA, București, prof. Carmen Enescu Botezatu, 10 ani, Premiul I și Premiul Asociației Culturale „Irina Șațchi”;
- ANICA BIANCA PATRICIA, Rm. Vâlcea, prof. Cristiana Lăzăr, 8 ani, Premiul II;
- CUCU ANA-MARIA, București, prof. Carmen Enescu Botezatu, 11 ani, Premiul I, Premiul „J.S. Bach” și Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări din secolul XX;
- LUMĂNARIU CĂTĂLINA, Rm. Vâlcea, prof. Bășu Julieta, 11 ani, Premiul III;
- RADU IOANA, Rm. Vâlcea, prof. Doina Olteanu, 13 ani, Premiul III;
- BULEAC IRINA, Brăila, prof. Mircea Petrescu, 13 ani, Premiul I și Premiul „J.S. Bach”;
- SIMION IULIA MARIA, Pitești, prof. Popescu Sanda, 14 ani, Mențiune;
- POPESCU IOANA MARIA, Rm. Vâlcea, prof. Cristea Alexandru Marius, 15 ani, Premiul II.

SECȚIUNEA II. ȘCOLI POPULARE DE ARTE ȘI MESERII / ÎNVĂȚĂMÂNT PRIVAT

ANUL I

- PARASCHIV CLAUDIA, Constanța, prof. Bejenaru Angela, 6 ani, Premiul pentru cel mai tânăr concurent;
- NICOLAE MIHAELA, Constanța, prof. Bejenaru Angela, 7 ani, Premiul II;
- OLTEI MIRUNA, Rm. Vâlcea, prof. Gănescu Doina, 7 ani, Mențiune;
- PETRE BIANCA, Rm. Vâlcea, prof. Gănescu Doina, 8 ani, Premiul III;
- CIUTACU VICTOR CRISTIAN DORIAN, Medgidia, Alla Bivol, 10 ani, Premiul special.

ANUL II

- CHERA ALEXIA IRINA, Constanța, prof. Alla Bivol, 7 ani, Premiul II;
- NECHITA ANCA MARIA, Constanța, prof. Alla Bivol, 7 ani, Premiul II;
- POPA LIVIU ȘTEFAN, Mioveni, Popescu Sanda, 9 ani, Premiul II și Premiul Asociația Culturală «Concertino»;
- BÂNCILĂ MONALISA CAMELIA, Medgidia, prof. Alla Bivol, 10 ani, Premiul I;
- DIACONESCU ADRIAN, Reșița, prof. Ghilea Lucia, 10 ani, **Marele Premiu**;
- ANGHEL IRINA, Brăila, prof. Mircea Petrescu, 11 ani, Premiul III;
- VANCEA MIHAI SEBASTIAN, Rm. Vâlcea, prof. Doina Olteanu, 11 ani, Mențiune;
- CALIL AYLĂ, Medgidia, prof. Alla Bivol, 14 ani, Premiul III.

ANUL III

- GHEONEA CRISTINA MONICA, Craiova, prof. Balaci Daniela, 9 ani, Premiul III;
- VOICU MIHNEA SILVIU, Rm. Vâlcea, prof. Doina Olteanu, 10 ani, Premiul III și Premiul Asociației Culturale „Irina Șațchi”.

ANUL IV

- IORDAN CRISTINA, Rm. Vâlcea, prof. Gănescu Doina, 10 ani, Mențiune;
- ANGHELESCU IRINA, Rm. Vâlcea, prof. Gănescu Doina, 12 ani, Mențiune;
- POPA BIANCA MĂRIUCA, Mioveni, prof. Popescu Sanda, 10 ani, Premiul III.



privire în viitor – **Festivalul Tinere Talente**, ajuns în acest an la cea de-a treizecea sa ediție! Trezece de ediții – veți spune, desigur, cu o mirare (pe care v-o înțeleg și la care particip!) Trezece – veți replica automat, în gând...Sunt multe, sunt puține???...Cine poate răspunde??? Istoria va decanta, dar cu siguranță!, pe talerul nemăsurate iubiri pentru tinerii muzicieni ai acestei țări, aflată în poziția de lider de opinie într-o Europă ce i-a primit cu inimile deschise, se va înscrie un nume: cel al doamnei IRINA ȘAȚCHI.

Pentru cei care au cunoscut-o era „doamna profesoară”. Pentru cei care au admirat-o era „muziciana Vâlcei”. Pentru cei care i-au ocrotit ultimii ani ai vieții a fost „doamna Irina”. Era o floare cu parfum de esență rară, așa cum doar pe planeta Muzicii poate apărea cineva, cândva, cântând la un pian, în Vâlcea, și învățând pe alții lecția măiestriei și refuzul autosuficienței. De la pianul ei au plecat - într-o Europă ce i-a primit cu admirație – o Luiza Borac sau un Viniciu Moroianu, de la ea își revendică astăzi devenirea artistică mulți pedagogi de excepție.

Am intrat în această Vâlce muzicală, amprăntată de amintirea doamnei Irina Șațchi,

promotie a Facultății de Muzică a Universității *Spiru Haret*, ambele sunt neobosite în acțiunea de depistare continuă de noi talente și de creare de evenimente muzical sau cultural în municipiul ce respiră deja muzical, așa cum l-a croit voința doamnei Șațchi.

Am făcut, în acest fel, cunoștință cu primitivul sediu al Școlii Populare de Artă și Meserii din Râmnicu-Vâlcea, pe strada General Magheru; am făcut cunoștință cu sala de concerte și recital a instituției . Aici: emoții, partituri răsfoite, priviri ce întârzie pe expozatele realizate de elevii Școlii și etalate fastuos în houl clădirii....privirile emoționate ale celor mai mici concurenți....tirul „de ce”-urilor dublate de ochii albaștri, întrebători ai Anei Gănescu, pe care un puseu acut de febră a obligat-o să nu participe....indicații de ultim moment, precizări ca de la profesor la elev....furnicar pe coridoare....fiecare întreabă, fiecare vrea să știe cum se va desfășura manifestarea, care este ordinea intrării în concurs, câte minute mai sunt....se poate da un telefon....se doare confirmarea a încă o participare.... Doina Gănescu are răspuns la toate; este omniprezentă,

fost descoperite și confirmate la Râmnicu-Vâlcea de aceeași Irina Șațchi, prof. dr. Cornelia Bătrâna, muzicolog și pedagog de excepție, legat de cursurile de măiestrie ale Vâlcei, lect. univ. drd. Dorina Arsenescu, pianist corepetor și pedagog, cadru didactic la Facultatea de Muzică a Universității *Spiru Haret*. Și, evident, eu, cu mesajul generației care, timp de două decenii, a făcut tot ceea ce a considerat util pentru tinerii pianști din preuniversitar, pentru ca apoi să se dedice dialogului cu studenții în planul cercetării științifice și al creației muzicologice.

Concursul în sine a fost ceea ce poate fi numit o reușită a momentului: nu mai puțin de 36 de tineri, de la 6 la 32 de ani, și-au anunțat participarea: 12 de la școli de muzică și licee de artă, deci învățământ vocațional, și un număr dublu de la școli de artă populară și meserii sau din mediul privat – secția pian! Ce poate da un imboid mai mare organizatorilor, dacă nu o astfel de participare??? Și când totul este dublat de o incontestabilă calitate, reușita întrece așteptările. De aceea, poate, nu a mirat pe nimeni că toți concurenții sectorului vocațional au depășit cu ușurință olimpiada prima etapă, calificându-se pentru cea de-a doua. Nici

deciziei juriului – în fond, o medie de subiectivități - așa cum a fost și în acest an, când concursul a fost deschis prin recitalul câștigătorului trofeului „Irina Șațchi” la ediția precedentă: Marius-Cătălin Deșeu, elev la Liceul de Muzică Dinu Lipatti din București.

Ceea ce a fost cu adevărat surprinzător și semnificativ la această ediție a fost rezultatul cel tot neașteptat: trofeul a revenit unui reprezentant al Școlii de Artă și Meserii din Reșița, tânărul Adrian Diaconescu, îndrumat de prof. Lucia Ghilea. Decizia juriului a fost unanimă, nu doar pentru el, ci și pentru toate celelalte premii, acordate pe criterii de vârstă și an de studiu. Să recapitulăm premianții, cu precizarea că manifestarea a fost onorată de prezența organizatorilor : Consiliul Județean Vâlcea, Școala Populă de Artă și Meserii Râmnicu-Vâlcea, Primăria Râmnicu-Vâlcea, Societatea Națională *Spiru Haret* pentru Educație, Știință și Cultură, Asociația Culturală „Irina Șațchi”.

Concret, palmaresul ediției a II-a a Concursului Național de Pian „Irina Șațchi, desfășurată la Râmnicu-Vâlcea în perioada 24-26 aprilie 2009 este următorul:

Programele Televiziunii *România de Măine* și *RRM Student FM*

TVRM Educațional

LUNI – 11 mai 2009

06:00 **Academica – Ateneul artelor** (r)
 07:00 **Un răspuns pentru fiecare.**
 Emisiune de Simona Șerban
 07:30 **Deutsche Welle** (r)
 07:50 *Promo*
 08:00 **Lauri pentru liceeni** (r)
 08:30 **Virtuți și vicii – Preluare TVRM Cultural**
 09:00 **Românul, cetățean european – Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 13:20 *Promo*
 13:30 **Film documentar:** Lumea tehnologiei (ep.XIX)
 14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Dorin Sarafoleanu la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo*
 15:00 **Café concert.** Emisiune de Sorin Petre
 15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 19:20 *Promo*
 19:30 **Harețiții.** Emisiune de Mugur Popovici
 20:00 **Apel telefonic.**
 Emisiune de George Nicolau
 21:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
 Emisiune de Viorel Popescu
 21:30 **Dialog, știință, religie.**
 Emisiune de Carmen Fulger
 22:00 **Lumea văzută de aproape.**
 Emisiune de Neagu Udroui
 23:00 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 04:00 **Apel telefonic** (r)
 05:00 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)

MARȚI – 12 mai 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Cronica scepticului** (r)
 06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
 07:10 *Promo*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Harețiții** (r)
 08:30 **Nimic fără lege – Preluare TVRM Cultural**
 09:00 **Gândești, deci există – Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 13:20 *Promo*
 13:30 **Invitatul de la ora 13.**
 Emisiune de Sorin Lupașcu
 14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Florin Tudose la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo*
 15:00 **Din sălile de concert.**
 Emisiune de Mihai Dărie
 15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 19:20 *Promo*
 19:30 **Ani de liceu.** Emisiune de Mugur Popovici
 20:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
 Emisiune de Viorel Popescu
 20:30 **Cronica ST.** Emisiune de Cristiana Română
 21:00 **Academica – Istoria care doare.**
 Emisiune de Mircea Dogaru
 22:00 **Din lumea cu doruri multe.**
 Emisiune de Florin Racoci

TVRM Cultural

LUNI – 11 mai 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Deutsche Welle** (r)
 07:00 **Muzică populară**
 07:30 **Forum Spiru Haret** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Aplauze pentru harețiști** (r)
 09:00 **Clubul liceenilor** (r)
 10:00 **Știință și spiritualitate** (r)
 11:00 **Am venit cu dreg la voi** (r)
 13:00 **Academica – Cărți în instanță** (r)
 14:00 **Ecumenica** (r)
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Cronica scepticului**
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **Amfitrion Corina**
 18:00 **Serial cultural de seară**
 19:00 **Scena ca istorie**
 20:00 **Comorile orașului**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Cultura unei generații**
 22:00 **Muzica anilor**
 22:27 **Poeți și poeme**
 22:30 **Film artistic românesc**
 23:50 *Promo*

MARȚI – 12 mai 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară**
 07:30 **Capcana timpului**
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Serial cultural de seară** (r)
 09:30 **Gândești, deci există** (r)
 10:00 **Amfitrion Corina** (r)
 11:00 **Cooltura unei generații** (r)
 12:00 **Doctor de inimă albastră** (r)
 13:00 **Invitatul de la ora 13 - direct**
 14:00 **Recital muzical**
 14:30 **Lecturi din Caragiale**
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Parodi press** (r)
 16:30 **Mapamond cultural**

23:00 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret*** (r)
 04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Constantin Dumitrache la dispoziția dvs (r)
 05:00 **Arta de a trăi** (r)

MIERCURI – 13 mai 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:40 **Din sălile de concert** (r)
 07:10 *Promo*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Ani de liceu** (r)
 08:30 **Aplauze pentru harețiști – Preluare TVRM Cultural**
 09:00 **Comorile orașului – Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 13:20 *Promo*
 13:30 **Film documentar:** Lumea tehnologiei (ep.XX)
 14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo*
 15:00 **Café concert.** Emisiune de Sorin Petre
 15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 19:20 *Promo*
 19:30 **Performer în arenă.**
 Emisiune de Mugur Popovici
 20:00 **Academica – Economia, pentru cine?**
 Emisiune de Ilie Șerbănescu
 21:00 **Generalul Cîngă.**
 Emisiune de Mircea Dogaru
 21:30 **Părinți și copii.**
 Emisiune de Dan Mironescu
 22:30 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de Violeta Sreciu
 23:00 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret*** (r)
 04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Florin Tudose la dispoziția dvs (r)
 05:00 **Agricultura și alimentația** (r)

JOI – 14 mai 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:40 **Din sălile de concert** (r)
 07:10 *Promo*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Performer în arenă** (r)
 08:30 **Echipele „Gusti” – Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 13:20 *Promo*
 13:30 **Film documentar:** Lumea tehnologiei (ep.XXI)
 14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Andrei Firiță la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo*
 15:00 **Întâlnire cu folclorul.**
 Emisiune de Theodora Popescu
 15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 19:20 *Promo*
 19:30 **Lauri pentru liceeni.**
 Emisiune de Cristina Matei
 20:00 **Profil spiritual.**
 Emisiune de Valeriu Răpeanu
 21:00 **Cărți în instanță.**
 Emisiune de Florin Rotaru

TVRM Cultural

17:00 **Gândești, deci există**
 17:30 **Clubul diplomaților** (r)
 18:00 **Serial cultural de seară**
 19:00 **Cultura corpului**
 20:00 **Nimic fără lege**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Ferestrele memoriei**
 22:00 **Muzică clasică**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Film artistic străin** (r)
 23:30 *Promo*

MIERCURI – 13 mai 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară** (r)
 07:30 **Muzică clasică** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Serial cultural de seară** (r)
 09:30 **Miorita**
 10:00 **Academica – Ateneul artelor** (r)
 11:00 **Filmul și istoria** (r)
 11:30 **Aplauze pentru harețiști** (r)
 12:00 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)
 13:00 **Adevăratele stele** (r)
 14:30 **Comorile orașului** (r)
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Miorita** (r)
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **Amfitrion Corina**
 18:00 **Serial cultural de seară**
 19:00 **Profil spiritual – Calendar**
 20:00 **Un actor și rolurile sale**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Echipele „Gusti”**
 22:00 **Virtuți și vicii**
 22:28 **Poeți și poeme**
 22:30 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi**

JOI – 14 mai 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară**
 07:30 **Vorbii, scrieți românește** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Serial cultural de seară** (r)
 09:30 **Deutsche Welle** (r)
 10:00 **Amfitrion Corina** (r)

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației *Opinia națională*. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

Dragi studenți!

Aveți întrebări la care doriți să primiți răspunsuri de la cadrele didactice? Vă rugăm să le transmiteți *Opinii naționale*! Tot aici veți găsi și răspunsurile. Transmiteți corespondența dumneavoastră la adresele:
 • Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București
 • e-mail: opinia@spiruharet.ro; on@spiruharet.ro; opinionationala@yahoo.com
 • Telefon: 021.316.97.91 (telefon și fax)
 • 021.316.97.85; 021.316.97.86; 021.316.97.87 – interioare: 168 și 169

22:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
 Emisiune de Viorel Popescu
 22:30 **Film serial:** Dragoste oarbă – Filipine (ep. 6)
 23:15 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret*** (r)
 04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs (r)
 05:00 **Miorita** (r)
 05:30 **Popasuri de suflet** (r)

VINERI – 15 mai 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
 07:10 *Promo*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Unde ne sunt absolvenții Universității Spiru Haret.** Emisiune de Mugur Popovici
 08:30 **La Hanul Morăreței – Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 13:30 **Film documentar:** Lumea tehnologiei (ep.XXI)
 13:58 *Promo*
 14:00 **Gazonul fierbinte.**
 Emisiune de Mugur Popovici
 14:58 *Promo*
 15:00 **Din sălile de concert.** Emisiune de Mihai Dărie
 15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 17:28 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 19:20 *Promo*
 19:30 **Pulsul pieței.** Emisiune de Ramona Ștefănescu
 20:00 **Apel telefonic.** Emisiune de George Nicolau
 21:00 **Casă dulce românească.**
 Emisiune de Cătălin Maximciuc
 22:00 **Istorie și istorii.** Emisiune de Mircea Dogaru
 23:30 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret*** (r)
 04:00 **Apel telefonic** (r)
 05:00 **Profil spiritual** (r)

SÂMBĂȚĂ – 16 mai 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:30 **Casă dulce românească** (r)
 07:30 **Cronica ST** (r)
 08:00 **Stele de mâine.**
 Emisiune de Dumitru Cucu
 09:00 **Exclusiv pentru premianți.**
 Emisiune de Carmen Fulger
 10:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 11:50 *Promo*
 12:00 **Agricultura și alimentația.**
 Emisiune de Gheorghe Predilă
 12:57 *Promo*
 13:00 **Academica – Știință.**
 Emisiune de Alexandru Mironov
 14:00 **Universul cuvintelor.**
 Emisiune de Alina Ardeleanu
 14:30 **Adevăratele stele.**
 Emisiune de Sorin Lupașcu
 15:58 *Promo*
 16:00 **Clubul diplomaților.**
 Emisiune de Mihaela Mihalide
 16:30 **Cinepanorama.**
 Emisiune de Eugen Atanasiu
 17:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi**
 18:30 **Contrapunet.** Emisiune de George Marinescu și Simona Șerban
 19:30 **Am venit cu drag la voi.**
 Emisiune de George Nădă
 21:30 **Lumea pe dos.** Emisiune de divertisment cultural politic. Realizator Viorel Popescu

11:00 **Profil spiritual – Calendar** (r)
 12:00 **Café Concert**
 12:30 **Echipele „Gusti”** (r)
 13:30 **Casă dulce, românească** (r)
 14:30 **Sisteme de valori în criză** (r)
 16:00 **Parodi press**
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **La Hanul Morăreței**
 18:00 **Serial cultural de seară** (r)
 19:00 **Doctor de inimă albastră**
 20:00 **Românul, cetățean european**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Istorie și istorii**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Deutsche Welle**
 23:00 **Clubul diplomaților**
 23:30 *Promo*

VINERI – 15 mai 2009

06:00 *Parodi press*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară**
 07:30 **Cafeneaua literară** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Serial cultural de seară** (r)
 09:30 **Cronica scepticului** (r)
 10:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi** (r)
 11:30 **Casa noastră** (r)
 12:00 **Exclusiv pentru premianți** (r)
 13:00 **Ferestrele memoriei** (r)
 14:00 **Telesciclopedia valorilor românești** (r)
 15:00 **Teatru** (r)
 16:00 **Casă dulce românească** (r)
 17:00 **Scena ca istorie**
 18:00 **Cultura corpului**
 19:00 **Oameni care au fost**
 20:00 **Universul cuvintelor**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Ateneul artelor**
 22:00 **Muzică clasică**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Filmul și istoria**
 23:00 **Aplauze pentru harețiști**
 23:30 *Promo*

SÂMBĂȚĂ – 16 mai 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Café Concert** (r)
 07:00 **Deutsche Welle**
 07:30 **Muzică clasică** (r)

22:30 **Film artistic românesc: Castelul din Carpați** (1981). Regia: Stere Gulea. Distribuție: Ion Caramitru, Marcel Iureș, Octavian Cotescu, Irina Petrescu. O poveste romantică și misterioasă în plină atmosferă revoluționară a anilor 1848 în Transilvania. Un revoluționar ardelean și un conte ungur sunt îndrăgostiți de o cântăreață de operă care cântă la Scala din Milano. Contele maghiar cu mijloace tehnice misterioase obține imaginea frumoasei cântărețe și o invită în singurătatea castelului transilvănean. După aceasta, cântăreța dispăre. Tânărul revoluționar încearcă să afle adevărul și ajunge la castel. Are loc înfruntarea. Castelul sare în aer. Contele moare. Soarta frumoasei cântărețe rămâne un mister

00:00 **Adevăratele stele** (r)
 01:30 **Lumea pe dos** (r)
 02:30 **Academica – Știință** (r)
 03:30 **Am venit cu drag la voi** (r)
 05:30 **Clubul diplomaților** (r)

DUMINICĂ – 17 mai 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Cinepanorama** (r)
 06:30 **Universul cuvintelor** (r)
 07:00 **Deutsche Welle.** Emisiune de Diana Popescu
 07:30 **Deschide cartea!**
 Emisiune de Alexandru Mironov
 08:00 **Lumină în suflet.** Emisiune de Sorin Bejan
 09:00 **Grădina fermecată.**
 Emisiune de Carmen Fulger
 10:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
 12:00 **Scena ca istorie.** Emisiune de Violeta Sreciu
 13:00 **Cronica scepticului.**
 Emisiune de Cristiana Română
 13:30 **Miorita – antologie de folclor tradițional.**
 Emisiune de Ioan Filip
 14:00 **Academica – Ateneul artelor.**
 Emisiune de Mircea Micu
 15:00 **Teatru în fotoliul de acasă.**
 Emisiune de Viorel Popescu
 16:00 **În căutarea folk-ului pierdut.**
 Emisiune de Maria Gheorghiu
 17:00 **Din instituțiile publice.**
 Emisiune de George Nicolau
 17:30 **Dor de-acasă.** Emisiune de divertisment. Realizator Puiu Stoicescu
 19:30 **Doctor de inimă albastră.**
 Emisiune de Dinu Măxer
 20:30 **Societatea Națională Spiru Haret.**
 Emisiune de Ciprian Vasilescu
 21:00 **Galele TVRM organizate de Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură și Consiliul Județean Pitești.** Emisiune de Georgetel Nucă
 23:00 **Film artistic: Legende dinastiei Han – Când Zhang Liang l-a întâlnit pe Liu Bang** (China, 2005). Regia: Wai Han Tao, Huang Wai Ming, Li Ji Qiaoang. Actori: Jacklyn Wu Chien Lien, Kristi Yeung Yu, Hu Jun, Xiao Rong Sheng. În anul 221 î.Hr., împăratul Qin Zheng a cucerit și unificat cele Șase State aflate și a inaugurat dinastia Qin, autoimperială. Se Primul Împărat. Războinicii celor Șase State dezmembrate și-au unit forțele și s-au răscoalat împotriva Dinastiei Qin, numai că a fost nevoie de multe lupte și acte de curaj ca să poată distruge puternica Dinastie Qin și să instauraze o nouă dinastie

00:30 **Dor de-acasă** (r)
 02:00 **Cum vă place?** (r)
 03:00 **Doctor de inimă albastră** (r)
 04:00 **Galele TVRM** (r)

*În emisiunea **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**, sunt prezentate **Consultații pentru sesiunea de examene.** Emisiunea este realizată în cadrul Departamentului Învățământ.

08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Lecturi din Caragiale**
 09:00 **Program pentru copii**
 10:00 **Universul cuvintelor**
 10:30 **Aplauze pentru harețiști**
 11:00 **La Hanul Morăreței**
 12:00 **Teatru**
 13:00 **Invitatul de la ora 13** (r)
 14:00 **Nimic fără lege**
 14:30 **Casa noastră**
 15:00 **Istorie și istorii** (r)
 16:30 **Cafeneaua literară**
 17:00 **Exclusiv pentru premianți**
 18:00 **Grădina cu statui – Lumea văzută de aproape**
 19:00 **Din lumea cu doruri multe**
 20:00 **Clubul liceenilor**
 21:00 **Film artistic românesc**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Academica – Cărți în instanță**
 23:30 *Promo*

DUMINICĂ – 17 mai 2009

06:00 **Din lumea cu doruri multe** (r)
 07:00 **Știință și spiritualitate**
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Recital muzical**
 09:00 **Ecumenica**
 10:00 **Vorbii, scrieți românește**
 10:30 **Un actor și rolurile sale**
 11:00 **Café Concert**
 11:30 **Românul, cetățean european** (r)
 12:00 **Grădina cu statui – Lumea văzută de aproape** (r)
 13:00 **Virtuți și vicii**
 13:30 **Adevăratele stele**
 15:00 **Societatea Națională Spiru Haret**
 15:30 **Sisteme de valori în criză**
 17:00 **În căutarea folk-ului pierdut**
 18:00 **Telesciclopedia valorilor**
 19:00 **Am venit cu drag la voi**
 21:00 **Film artistic străin**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Capcana timpului**
 23:00 **Café concert**
 23:30 *Promo*

RADIO ROMÂNIA DE MÂINE — STUDENT FM

LUNI – VINERI

07.00-10.00
BUNĂ DIMINEAȚA USH!
 Realizator: George Bonea

10.00-13.00
TACHE ȘI FACE
 Realizator: Robert Tache

